CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

पूर्णिमा

इतिहास-प्रधान त्रैमासिक पत्रिका

स्वर्गवासी रामजी तेवारीसम्बन्धी अङ्क
(२ सङ्ख्या)

५७

पू

र्णा

ङ्क

संशोधन-मण्डल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

का. मे. अ. द. नं. १५५/२४९

तदिह न गुणदोषौ योजनीयावलीकौ
कथमपि महता यत् संस्कृतोऽयं श्रमेण ।

–बापूदेव शास्त्री

[धेरै मिहिनेत गरी यो तयार गरिएको छ । यस कारण यहाँ झूटो गुण अथवा दोष नलाइदिनुहोला ।]

पूर्णिमा

१५ वर्ष

१ अङ्क

(इतिहास-प्रधान त्रैमासिक पत्रिका)

सम्पादक–
महेशराज पन्त
दिनेशराज पन्त

प्रकाशक-
देवीप्रसाद भण्डारी
(संशोधन–मण्डलद्वारा)

यस अङ्कको मूल्य रु. १५।–

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

हाम्रा प्रकाशित कृति

(संशोधन-मण्डलतर्फबाट)

	रु.
१. पूर्णिमा १ देखि ५८ अङ्कसम्म	३२८।५०
२. अभिलेख-सङ्ग्रह १ देखि १२ भागसम्म	७।५०
३ इतिहास-संशोधन	५०।
४. सावधान-पत्र	२५।
५. विद्या-रक्षा	२०।
६. व्याकरण-संशोधन	३।५०
७. पञ्चाङ्ग-संशोधन	१५।
८. बुद्धिविनोद-प्रश्नावली र त्यसको उत्तर	२।
९. रत्नदीप	२।५०
१०. वृत्तशतक	३।
११. नेपालसंवत्‌को राष्ट्रिय मान्यताको अनौचित्य	५।
१२. श्री ३ महाराज पद्मशमशेरका कुरा	१२।

(नेपाल- सांस्कृतिक- परिषद्‌तर्फबाट)

१. जयरत्नाकरनाटक	८।
२. त्रिरत्नसौन्दर्यगाथा	१०।
३. ऐतिहासिक- पत्रसङ्ग्रह (पहिलो भाग)	४।५०
४. ऐतिहासिक- पत्रसङ्ग्रह (दोस्रो भाग)	३।५०

(जगदम्बा- प्रकाशनतर्फबाट)

१. गल्लीमा पर्याँकिएका कसिङ्गर	६।२५
२. इतिहास- संशोधनको प्रमाणप्रमेय	१८।
३. श्री ५ पृथ्वीनारायण शाहको उपदेश (१- ५ खण्ड)	४१।

(त्रि· वि· वि· पाठ्यक्रमविकासकेन्द्रतर्फबाट)

१. गोलबोध	१३।७२
२. सुमतितन्त्र (त्रि. वि. वि. संस्कृतअध्ययनसंस्थानको आयोजनामा तयार भएको)	१०२।५०

(नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठानतर्फबाट)

१. पण्डित गोपाल पाँडे र उनको घनमूल ल्याउने रीति	१६।४०
२. प्राचीन र नवीन गणितको तुलना	१५।
३. त्रिकोण मिति (ज्योत्पत्ति)	
४. श्री ५ पृथ्वीनारायण शाहको उपदेशको संस्कृत तथा नेपाली पद्यमयी व्याख्या	

◈

CC-0. Nepal Sanskṛit Academy, Kathmandu

विषय सूची

१. हाम्रो वक्तव्य २

२. वकील दीनानाथ उपाध्यायले वि. सं. १८५५ कार्तिकशुदि ६।
रोज ५ को दिन लेखेको अर्जी रामजी तेवारी ३–६

३. श्री ५ गीर्वाणयुद्धविक्रम शाहबाट काजी रेवन्त कवरलाई वि. सं.
१८६६ मार्गशुदि ३ रोज ७ को दिन गएको पत्रको मसौदा ,, ६–७

४. श्री ५ गीर्वाणयुद्धविक्रम शाहबाट काजी दलभञ्जन पाँडे र काजी
अमृतसिह थापालाई वि. सं. १८६६ मार्गशुदि ३ रोज ७ को
दिन गएको पत्रको मसौदा ,, ७–८

५. बूढाकाजी अमरसिंह थापाहरूलाई शिवदत्त रायले लेखेको पत्र ,, ८–१०

६. ज. अमरसिंह थापाले ज. भीमसेन थापा र काजी रणध्वज थापालाई
बुटवलबाट वि. सं. १८७० माघवदि १ रोज ६ को दिन लेखेको पत्र ,, १०–११

७. ज. भीमसेन थापाले सिजनेम नमग्याल बिष्टलाई वि. सं. १८७२
माघवदि २ रोज ७ को दिन लेखेको चिठीको मसौदा ,, ११–१२

८. बलभञ्जन पाँडेले सटिहानीबाट वि. सं. १८७४ आषाढवदि १४
रोज ७ को दिन लेखेको अर्जी ,, १२–१३

९. ज. भीमसेन थापालाई वकील चन्द्रशेखर उपाध्यायले कलकत्ताबाट
वि. सं. १८७५ वैशाखवदि ९ रोज ४ को दिन लेखेको पत्र ,, १३–१७

१०. सुरा सिंज्युले अमृतसरबाट वि. सं. १८७५ आश्विनवदि ८
रोज ४ को दिन पठाएको अर्जी ,, १८–१९

११. ज. भीमसेन थापालाई कप. करबीर पाँडेले तिखागढीबाट वि. सं.
१८७६ माघवदि ४ रोज ३ मा लेखेको पत्र ,, १९

१२. ज. भीमसेन थापाले काजी बखतवारसिंह बस्न्यातलाई वि. सं.
१८७८ भाद्रशुदि ७ रोज ३ को दिन लेखेको पत्रको मसौदा ,, २०

१३. चौ. प्राण शाह, ज. भीमसेन थापा, काजी बहादुर भँडारीलाई
राजकुमार गङ्गासेवक साहले बेलघाटबाट वि. सं. १८७९
मार्गवदि १ रोज ६ को दिन लेखेको पत्र , २०–२१

१४. तुलाराम घर्तीले लेखेको पत्र ,, २१–२२

१५. ज. भीमसेन थापालाई वकील चन्द्रशेखर उपाध्यायले कलकत्ता-
बाट वि. सं. १८८० आश्विनवदि २ रोज २ को दिन लेखेको पत्र ,, २२–२४

१६. रामनगरका राजा तेजःप्रताप सेनले ज. भीमसेन थापालाई
वि. सं. १८८२ श्रावणशुदि ६ रोज ६ को दिन लेखेको पत्र ,, २५

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

१७. वि. सं. १८८२ को कपर्दारीरकमको दर्शनभेट ,, २५-२६
१८. ज. भीमसेन थापालाई लेखेको पत्र ,, २६-२७
१९. ज. भीमसेन थापालाई वकील उमाकान्त उपाध्यायले कलकत्ताबाट वि. सं १८८३ श्रावणशुदि १ रोज ६ को दिन लेखेको पत्र ,, २७-२९
२०. ज भीमसेन थापालाई देवऋषि उपाध्यायले पटनाबाट वि. सं. १८८३ कार्तिकशुदि १३ रोज १ को दिन लेखेको चिठी ,, ३०-३१
२१. रामनगरका राजा तेज:प्रताप सेनले ज. भीमसेन थापालाई हरिनगरबाट वि. सं. १८८३ माघवदि ३० रोज ६ मा लेखेको पत्र ,, ३१-३२
२२. रामनगरका राजा तेज:प्रताप सेनले सुब्बा भवानीदत्त थापालाई रामनगरबाट वि. सं. १८८४ पौषशुदि ४ रोज ७ को दिन लेखेको चिठी ,, ३३
२३. पण्डितराज कृष्ण पण्डितले रामनारायण श्रेष्ठलाई वि. सं. १८८४ चैत्रवदि ५ रोज ५ को दिन लेखेको पत्र ,, ३४
२४. ज. भीमसेन थापालाई वकील उमाकान्त उपाध्यायले कलकत्ताबाट वि. सं. १८८६ मार्गशुदि १० रोज ७ को दिन लेखेको पत्र ,, ३४-३८
२५. रामनगरको रानी अमरराज्यलक्ष्मीले ज. भीमसेन थापालाई रामनगरबाट वि. सं. १८९० आषाढशुदि ४ रोज ६ को दिन लेखेको पत्र ,, ३९
२६. वि.सं. १८९० मा श्री ५ राजेन्द्रबाट भएको छातादानको पत्र ,, ३९-४०
२७. पण्डितराज रङ्गनाथ पौडेलले ज. भीमसेन थापालाई बनारसबाट लेखेको पत्र ,, ४०-४१
२८. पञ्जाबराज्यको खबर ,, ४२
२९. जमादार मन्नूसिंह, जमादार अमानसिंह अधिकारी र मेजर रघुले लखनौबाट वि. सं. १८९४ फाल्गुनवदि ६ रोज ५ को दिन लेखेको अर्जी ,, ४१-४३
३०. वि. सं. १८९५ आश्विनशुदि ३ रोज ६ मा कालिकाझाडबाट पठाइएको अर्जी ,, ४३-४४
३१. वि. सं. १८९५ चैत्रशुदि ३ रोज ४ को दिन लाहुरबाट पठाइएको अर्जी ,, ४४-४६
३२. वि. सं. १८९७ को कोतको लगत ,, ४६-४८
३३. कान्तमणि वैद्यको अर्जी ,, ४८

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

रामजी तेवारी

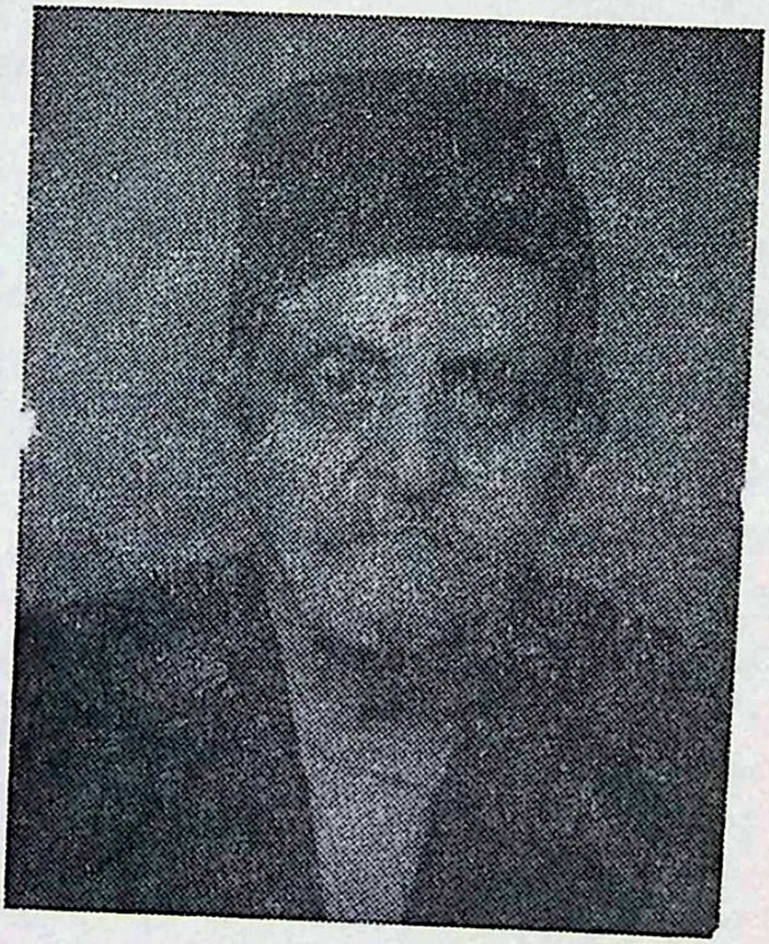

जन्म–वि० सं० १९७३ मार्ग १६ गते मार्गशुक्ल षष्ठी बृहस्पतिवार
मृत्यु–वि० सं० २०४० भाद्र २२ गते भाद्रशुक्ल प्रतिपद् बुधवार

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

स्वर्गवासी रामजी तेवारीको सङ्ग्रहमा रहेका अप्रकाशित पत्र

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

हाम्रो वक्तव्य

वि. स. १९९३ देखि नेपालको इतिहास बनाउन काम लाग्ने सामग्रीको खोजमा लाग्नुभएका श्रीरामजी तेवारी नयाँ ऐतिहासिक सामग्री भेट्टायो कि त्यसलाई सङ्ग्रह गर्नेतिर लागिहाल्नुहुन्थ्यो । यही स्वभावअनुसार उहाँ आफूलाई फुर्सद भएको समयमा शिलापत्रहरू खोजेर हिंड्ने गर्नुहुन्थ्यो ।

श्री ३ जुद्धको शासनकालमा वि. सं. १९९६ तिर कागतकारखानालाई सरकारी अड्डाखानामा रहेका पुराना कागतपत्र दिने क्रममा कागत छान्न खटिएका जागीरदारमध्ये श्रीरामजी तेवारी पनि हुनुहुन्थ्यो । त्यस अवस्थामा आफ्नो दृष्टिमा महत्त्वपूर्ण ठहरिएका केही कागतपत्र उहाँले राख्नुभएको रहेछ । ती कागतपत्रमध्ये केही कागतपत्र पहिले नै छापिइसकेका थिए । छापिन बाँकी ती कागतपत्रमध्ये केही कागतपत्र पूर्णिमाको यस अङ्कमा छापिएका छन् । स्वर्गवासी श्रीरामजी तेवारीको सङ्ग्रहका अरू पत्रहरू पनि पूर्णिमाका आगामी अङ्कमा छापिनेछन् ।

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

वकील दीनानाथ उपाध्यायले वि. सं. १८५५ कार्तिकशुदि ९ रोज ५ को दिन लेखेको अर्जी

श्रीदुर्गा

[अर्जि]—— ——·—

१. …को हकिगत सुन्याको षवर अघि बिन्ती लेषि चह्लाइ पठायाको हो. दाषिल भै जाहेर भयो हो. अबको हकिग(त)

२. …छ. फरासिसहरु मिश्र भन्याका मुसलमानका मुलुकमा चह्लाइ गर्न गयाका सिकिस्त षाया भन्या ष(बर)

३. (अघि पठाया)को हो. – –पनि लेष्यैको हो. फेरि षवर दोहरिव. २५ हजारको अन्दाजा (फ)रासिस एक दर्म्यानमा दरी ..

४. …मुसलमानका मुलुकमा हल्ला गर्‍याछन्. पछि अगरेज साहेबहरुले चाल पायाछन् र जगि …

५. …लागि – ना जहा(ज)मा चह्रिकन फरासिस उंत्रो हल्ला गर्न गयाथ्या. उंहो फरासिसका जहाज अगरे(ज साहे)बहरुले

६. लुटि लैआया.… डी अगरेज साहेवहरुले मार्‍या भन्दा सुनि मिश्रका मुसलमानले पनि चह्लाइ गर्न्या फरासिसलाइ घेरि राष्या–

७. छन्. एक पनि उ(का)सन पावैनान् भन्छन्. यो षबर इहा कलकता आउंदा साहबहरु पनि षुसि भया. एस्कुराको षसिनामाको (षलि)–

८. ता पनि सर्कारम(ा) – – चह्लाइ पठायाको छ दाषिल होला. उंप्रान्त पुनातिर अघिका जस्तो विरुध छैन. मेल हुन्या डौल भैरहे (छ. वा–)

९. जेरावले गादिमा रहन. कारोवार नान्हा फत्नबिसले गर्नु. दौलतसिंहले कम्पुसमेत दिलली (पठा)उंनु. यो बन्दोब(स्त) साहबहरुलाइ पनि

१०. पसिन्द छ. एही बात ठहर्ला भन्छन. साहतिर(को ष)वर भन्या आउंछन् भन्ना बोली अ(गरे)जले छोडयाको छैं(न) आउंछन् – – छन्

११. एस ठाउंमा आया भन्न्या षवर नीधो आयाको छैन. गुलाम महमंद षा रोहिलाको फविलदारि—– रामपुरमाथी…

१२. रका सलाहले उंनका लडका बाला रामपुरदेषी लषनौ लैया…षबर छ. उप्रान्त उंप्रनाथ सिं(ह र)ाजा कैदबाट छुटि सहर…

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

१३. बाहेर नजानु भन्न्या करार गरि छुट्टानी भयाको — ेग्य गर्न्याका तरफले उकिल आयाको षबर (अ)वि बिन्ती लेष्यंको (हो)....

१४. का बातचित सोधनी गर्दा आजकाल असाम मुलुक षान्याहरुले उग्रनार्थसिहलाइ यो राजा हुन्या होइन भनी ठोकन सक ...

१५. क्या हुन्छ. हालसाल हक उग्रनार्थसिहकं होला भन्या जस्तो मानी राष्याछन् दुवै थोक बाझन जादा अगरेज साहबहरु वि...

१६. छन्. अझतम्म लेषाइ पठ्हाइ भन्या कतैतिर ली आको छैन. केही तरहले उंग्रनार्थसिहलाइ इहाबाट उंकासि पठाउं ...

१७. गो रह्चाछ्. कस्तो परि आउछ. एव्टा — — गर — — न्या हो भन्नानिमीत्य अगरेज साहबबाट कुमक पाइ राज्यका गादिमा बस्य(ा)....

१८. सर्कारका मदतले गादिमा बस्या पनि... (दु)इ लाष एक रुपैआ सालीना सर्कारमा भ(र्नु) भनि उग्रनार्थसि...

१९. अत दस्तावेज लेषाइलीन्यु सर्कार(ब)ाट आय(ा)का कोपापत्रको उंतारा पनि लेष्या. सालीना दुइ लाष एक रुपैआको...

२०. चह्लाइ पठायाको छ. दाषिल होला. धम(ि) इ भै काजनय सिदिआ. राजालाइ पनि एका छेउं... षि आफुल...

२१. गर्नुपर्ला. कथाचीत धर्मा पनी भाइ भै काजका सौरामा आ — न. इहाबाट राजालाइ (प नि साहबहरु छोडेनान्. के...

२२. कुमक दि एताबाट राजाको काम पुगन गया पनि ति लेषिदिआका दुइ लाष रुपैआ सालबसाल सर्कारमा दाषि(ल) ... सम...

२३. संध्ये छैन. एति रुपैआको मुलुक छुट्टयाइ लीउं भन्या पनि हुन्याछ. दस्ताबेज नीको गरि राषन मजि होला. उंप्रान्त ताहाबाट काजको...

२४. उ आइ पन्यामा सिपाहीले मात्रै बन्दुक चलाउंनु अरुले हेरिरहनु बढिआ होइन. बेलाएतमा पनि बडा बडा उंमदा माहाजन रैअत सबै —

२५. ले कबाएत सिष्या. सोइ सरह इहा कलकतामा पनि कौसली गैरह बडाबडा जील्लेदार जज माहाजन बेपारि टोपीवाला अस ..

२६. सल अरमनि गुरबिन षाको जात एक टोपी इ सबैले बन्दु(क स)भाइ कबाएत सिष्नु भनि हुकुम भै रहेछ. बडा साह(ब) ...

२७. न्छन्. धमाधम कबाएत सिष्छन्. उंप्रान्त कीलीकपादरिक साहब पनि आजकाल बडा साहबका सलाम्...

२८. मा अलाहीदा हुन्दैनान्. हमेस साथ रह(न्छन्). बाहेरबाट देषदा पनि बडा साहेबको बहुतै मेहर देखिन्छ. सर्का(र)...

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

२९. तचित पर्दा पनि षंरषाहिका डौलसित बोलछन्. परन्तु (बडासा)हब नेपाल् पठाइ - - - अषलासि परसम...

३०. नी दोहोरं लेषापह्नी अरु रस्ता पनि ...

३१. ... राषला. नेपालेका रस्ता चलाउनु. तिजारत ... चलला. फंदा

३२. ... राम्रो गरि भयापछि...को मतलबका कुरा पनि हा(स)ल हुन जाला. एसमा सन्धे राषनुपर्दे–

३३. (न).... लेषउ. नीरा आयापछि बडासाहेबछेउ चाहीन्या कुरा सबै गरि नकसा दुरुस्त गराउला भन्छन्. अन्तको

३४. ... पुना जैनगर मारवाड हैदराबाद इ जति बडाबडा राजा नवाब छन्. सबैका दर्बारमा (रह)ने साहे–

३५. (ब)... पनि इहा हाजीर छन्. सबैसितको अषलासि दोस्ति छन्दैछ. दोस्ती थोप्रो र पेट...र षरा–

३६. ...गरिदिआ. दोस्ती ला(या) काज आउंछ. तिमीहरुका तरफ अलीक साहेबानहरु दे—

३७. ...मीन्दको सर्कार पनि बडै भयाको छ. बडै बुधि गर्नु भनि नीरा —मा यो सबै बात

३८. ...(ले षिदिआको रहेछ. यो सिलसिला बाधनामा कसर तिमीहरुका गर्दा(मा) रहचाको छ भनि

३९. ...तसअर्थ बिंती लेष्याको छ. सबैका सलाहले ज्या ठहर्छ. कस्ता तरहको जवाब दिन्या

४०. .. ला. परन्तु चीतले बुझदा पनि साहब पठाउंनु अषलासि गर्नु भन्याको अरु दि – –

४१. ...ला सिमन गुत गरि प्रीष्ट सुत्र राषन्. एसै अर्थले होला भन्या जस्तो लागछ. १०१८

४२. ...छ छुटचाको छैन. यस अर्थले पनि एस बातको षाहीस बडो राषछन् भन्या जस्तो

४३. ...दासका नाउंमा मोहर नायको तार आयाको मैले पनी आपना तरफको ए–

४४. .. अजी जुलाह मसित नेपाल गयाको हो. हैदराबाद मेरा माइका साथमा छ.

४५. ...चकति लेषि डाकपर पठाइदिन्छु भन्या. मैले पनि मुनसिलाई चिठी लेषी

४६. ...किझर तार लीन गयाका प्यादा फीन्याका छैनान. मागलपुरमा बडा तुम्बा

४७. ...मानीस बस्यैका छन्. परन्तु कुह्याउंको पुराना मधेस न...

४८. ...हानमार गर्न लागिरहेछ भनि चिठी लेष्यैको हो —स्ता तुम्बां अ ... नबा...

४९. ...निवह नादान २५ रुपौं आना रफा भयो. रंग मात्रै राम्र(ो) गरि हु—

५०. ...को मुहडाको फेरो रसिले जस्तो गरि – पदा ...

५१. ...नक...ता तीर हुन्छन् भन्यो. एस मुलुकमा भन्या ठुला तुम्बा पाइयन.

५२. ...० रुपैअ(ा) ... (ष)र्च षाया. तुम्बां ठूला ठहरेन. उंप्रान्त बडा साहेबले अघि गौरनांग

५३. ...न साहेबले मामीला बन्दोबस्त गन्याको कागत पसिन्द गन्या. — — – —

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

५४. ...ज पनि सबैको षाएन. घट– – फाइत गर्नाको इरादा ज्यादा छ भ-
५५. ...तपनि इनहरुलाइ उनहरुको ठू(ल)ो भये गयाको छैन. अरु जो हु–
५६. ...लेषि चह्लाइ पठाउंला. इति कार्तिकसुदि ९ रोज ५ सुभम्—
५७. .. (शु)भचिन्तक दिनानाथ उ'पाध्याका सुभ आसिर्वाद

○

श्री ५ गीर्वाणयुद्धविक्रम शाहबाट काजी रेवन्त कवरलाई वि. सं. १८६६ मार्गशुदि ३ रोज ७ को दिन गएको पत्रको मसौदा

श्री :
भैरव

१. काजी रेवन्त कंवरके मसौदा श्री ५ बाट
२. मार्गशिरवदि ३ का दिन लेष्याको अर्जि एहि वदि ३० का दिन आइपुग्यो. अर्थं जाहर भयो. उप्र
३. कम्पनी गैरहको जगा छुटचाइ दरी ढडा तयार गर्‍याको छ. सांज ब्याहानमा चह्लाइ पठाउं छौं भनी
४. लेष्याका अर्थ कचाको कागत् तयार गर्दा ढिलो भया पनी ढडा चाडो तयार गरी चऱ्हाइ पठा. ढिलाउ–
५. न्या काम नगर. चौतरिया षान्गीका ४ हजार रुपैयाको जगा बारुदषाना मेघजीन् मामुलीका
६. जगामा छुटचाइदिनु भंन्या मोहर आउंदा ५२ सयको जगा अमल् गर्‍या भनि लेष्याका अर्थ ४ हु–
७. जार तेसमा र ४ हजार जपतिका जगामा छुटचाइदिनू भनि अघि मोहर गयाकै छ. सोवमोजीम् ४ हु–
८, जारको जगा मेघजीन् बारुदषाना मामुलीलाइ रह्याका जगामध्ये २.४ हजार जफतिमा छुटचा–
९. इदिनु. बाकी काजी बषतबारसिं बस्न्यातले पश्चीम जानाको षटउंन् हुंदा $^{-}_{1}{}^{-}$ दल् कम्पनी दर्स–
१०. न् गरायाको हो. उस्लाई पश्चीम जानु नपर्दा र काजी देवदत्त थापाको षायल्मा
११. सर्दा देबान रणजीत पांडेका तैनाथको कम्पनी अर्कातीर उठता त्यो $^{-}_{1}{}^{-}$ दल कंप–
१२. नी देबान रनजीत पांडेतिर जांछ. तसर्थ कर्णसिंलाई बक्स्याको जबरजङ कम्पनी
१३. तेरा तैनाथ गरी बक्स्यौं. तेस्
१४. कम्पनीका नालनीसान् षजना कर्णसिंबाट बुझि लौ कम्पनी बाहाली गर्. काजमा ला. कर्णसिं

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

१५. र -1- दल कम्पनीलाई बोलाहाट बक्सी पठायाको छ. त्यो पुग्नीबित्तिकै ना–
१६. लनिसान्समेत उठाई हाम्रा हजूर पठाइदिनु. कर्णसिलाइ पनी चुमाउनीको रहलपहल् छुट्टी ग–
१७. रि कागजपत्र ली पठाइदिनु. दक्षीण पश्चीमको षवर बुझि बिन्ति गरी पठाउंदै रहन्या
१८. गर्. ईति सं १८६६ मार्गशिरशुदि ३ रोज ७

○

श्री ५ गीर्वाणयुद्धविक्रम शाहबाट काजी दलभञ्जन पाँडे र काजी अमृतसिंह थापालाई वि. सं. १८६६ मार्गशुदि ३ रोज ७ को दिन गएको पत्रको मसौदा

श्री:

भैरव १ श्रीनाथ २

१. काजी दलभंजन पांडे काजी अमृतसिं थापाके मसौदा श्री ५ बाट———
२ उप्रान्त मुहुंडाका मारादारहरुबाट आयाको षबर र उस्को प्रतिउत्तरसमेत चाहिन्या कु–
३. रा उन्हेरुलाई लेषि पठायाको बिस्तार तिह्रो रुलाइ अन्हाउना कुराको बिस्तार पनि
४. अघी गयाका लालमोहरले बुझ्या हौ. ताहांपछि देवदत्त थापाको षायल् कजाजी
५. बषतवारसिं बस्न्याततिर गयाको बष्तवारसिको षायल् कजाजी अजम्मर पं–
६ थलाई बक्स्याको पुरानु -1- चौतरीया दाज्यूका तैनाथ बक्सी नया -2- पल्टन्
७. षापी डम्बर षत्री कुम्मेदान र जामादारहरुले दर्स गऱ्या गैरह पं जनीको बिस्ता–
८ र लेषी पठायाको पनी पुगी बुझ्या हौ. तेस्पछि दलषम्ब थापा सर्दारलाइ पनी
९. पल्टन्मा षान्गी तयार गरी कुम्मेदानी बक्स्यौं. दर्सन् गऱ्यो. बाकी काजी बष्तवारसिं बस्न्याततलाइ प–
१०. श्चीम जांनाको षटउन् हुदा -1- दल् कम्पनी तैनाथ बक्स्याको हो. तेता आउ–
११. न्या काम नहुंदा सो कम्पनी मयेन.
१२. मडरुवामा गोलागंज बसाउन्या काम–

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

१३. मा सुबा अचल् थापालाइ पठाउंदा १ कम्पनी नबक्सी काज पुग्न्या रहेनछ र

१४. देबानका तैंनाथको कम्पनी अचल् थापालाइ बक्स्यौं. उस्को साटो ⁻₁⁻ द-

१५. ल कम्पनी देबान्तीर गयो. कुमाउंका काम्काजलाई कर्णसिले षाया-

१६. को जबरजङ्ग कम्पनी काजी रेवन्त कंवरलाई तैंनाथी बक्सी ⁻₁⁻ दल कम्पनी

१७. र कर्णसिलाई बोलाहट बक्सी पठाको छ. जाहांप्रान्तको षवर जो होला.

१८. लेषी पठाउंला. ६६ का मार्गसुदि ३ रोज १ शभम्

(१७ पङ्क्तिको १६ अक्षरपछि चिनो दिई फट्केमा थपिएको)

१. कर्णसिले चुमाउन्को काम् नछि-

२. न्दा २ दीन् ढिल् भया पनी - - दल कंपनी-

३. लाइ नालनिसानसमेत चांडो पठाइदेउ.

○

बूढाकाजी अमरसिंह थापाहरूलाई शिवदत्त रायले लेखेको पत्र

श्री

...

१. स्वस्ति श्रीसर्वोपमांजोग्यसकलगुणगरिष्टराजभारोद्धार्णसामर्थ-

२. षड्गग्राहिधर्मऔतारमर्जादामहोदधिश्रीश्रीश्रीकाजि

३. अम्बर्सिंह थापा श्री २ काजि रणजित कुवर श्री २ काजि रां-

४. मदास (थापा) काजिकौं ईत शुभचिंतक सिवदत्त रायकि आसि-

५. र्वादवंचणि आपके पुन्यसैं ईहां कुसल हैं. आपका कुसल

६. सदा सर्वदा चाहि(ये). ··· हतें अनेक प्रानिका भला होय. उ-

७. प्रांत्त पत्र आपकि मेहेरवानगिका आया. अहि मालूम

८. करि. किष्नसिकी लडाई मारी गोर्षा बहादुरकी फत्तेनां-

९. मिकि षवर आपनें लेष भेजा. मंडिके राजाका षत्त १

१०. सूबेदारको षत येक (भे)जा सो राजाको बि षत दिया सुबे-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

११. दारको बि दिया. ल(डा)इ फते हुवेंकि षबर सुणके बडि षु-
१२. सि हासल हुई. श्री– –गोर्षा बहादूरकि फत्ते हि कर्ति र-
१३. हे. आप बडे जसी पु – हे. श्री – – जस हि सदा देति रहे. ति-
१४. स्ते बंदनिवाज य बडि फतेनांमि हुई. ईस लडाईसें सिमों-
१५. रकी सेषि बि झड् गई. बेसहरकि बि बांह् टूट गई. मेघे-
१६. समें बि धांक हुई. तिस्ते बंदनिवाज ईहांकि षबर मेंने आ-
१७. गे बि अर्ज लेष भेजिथे. अब ईहांकि षबर श्रेंसि हें. जो
१८. रनजिर्तासि लाहोर हें. मुहकंमचंद दिवांन और सारी
१९. पेरोज राज्योंकि मदत जस्वां जसरोटा बेलावरका रा-
२०. जा ये सम भिमर रजोरीकी तर्फ जाय रहे हें. रजोरी-
२१. का राजा मिल गंया. भिमर पुणछका राजे मिले नहिं. का-
२२. समिरपर जर्ब लगावने ये गयेथे. जमुवालोंको बि मुल-
२३. ष ३ किले रनजिर्तासिने दिये. तिस्ते सर्दिका अयाम क-
२४. कें उपर ये गये नहि. कासमिरका लस्कर बि १५।२० हजा-
२५. र पुणछमें आया हें. लायचिगिरको चिठि अंब्रतसरसें
२६. आयाथा. उसमे यह षबर था और षबर यह सुणि
२७. जो ध्यांनसिका बेटा भतिजानें कोटला सिहको जांना
२८. जगा बदलेकि देउगां. जागिर कबिल्योंको जगा देउं-
२९. गा रर्नजिसिने कहा. यह षबर सूंनके मेंने चिठि बि जेंसि
३०. किस्नसिको लेष भेजा हें. मुषजाबत आदमिको बि स-
३१. म(झा)इ भेजा हे. जो १ वर्ष किला तुंम यो भो कोटला
३२. किसूके मार्नेका हें नहिं. बसमें तुह्मारा मदत होय रहे-
३३. गा. यह जगा छोडेसें कोई बात नहिं रहेगि. ललोपतो
३४. कर्के पंहेले सिह लेषदेगा. फेर रोटिसें आज ज होगे को-
३५. टला मत छोडो. जो तुंमसें नहि रहता हें तो गोर्षाको देव.
३६. गोर्षाको तुंम देव. – –तुंमको जगा जागिर बि मिलेगा.
३७. दर्वारतलक तुह्मारा साष रहेगा. पुस्त दरपुस्तको रो-
३८. टि होगा. यह बात मेंने कहि भेजा हे. जो षबर आवेगा. सों
३९. पिछें बिति लेषुंगा. भूर्पासि गुलेरियेके बकिल मंडि आ-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

४०. येथे. जो सिंह भला नहिं गोर्षाको सतलूज वार त्तारो.
४१. तिस्ते ईहां राजा मियां जालम कायंम हैं. भूरीसि ईनो-
४२, ने पकड हि लिया हैं. बरागि भूवानूं दूगला राजाके

○

ज. अमरसिंह थापाले ज. भीमसेन थापा र काजी रणध्वज थापालाई बुटवलबाट वि. सं. १८७० माघवदि १ रोज ६ को दिन लेखेको पत्र

श्रीदुर्गा

श्रीगूरूज्यू

१

१. स्वस्ति श्रीसर्वोपमाजोग्यत्यादिराजभारासामर्थः चिरंजिव श्रीभिमसेनथापा
२. चिरंजिव श्रीरणधोज थापाके ईत श्री अमरसिंहथापाकस्य सुभासिकपूर्व-
३. कपत्रमिदम्: जाहां कुशल ताहां कुशल चाहिये. आगे जाहांको समाचार भलो
४. छ. उप्रान्त बेतियातर्फ पठायाका मानिसले अमिन पारस् बराट्ले मवरागांउं र
५. टिहुकिगांउका चौधरि महर्तों सोधि दुवै गांउको माझ बाझा जगामा बांस्का ल-
६. ट्ठा गाडि कचौरवातर्फ गयो भन्या षबर ल्यायाको बिस्तार अस्ति लेष्याका अर्जि चिठि-
७. ले बुझ्या हौः फेरि उनै मानिसलाई जस्ताको तस्तो षबर बुझि ल्याउनु भनि पठा-
८. याको छ. जो षबर ल्याउनन् पछि लेषि पठाउंला: आज सम्म त ... चौतरि-
९. या काजिहेरूका र अमिनको पनि भेट भयो होः पारस् बराट् पनि अब नमिल्-
१०. न्या पाठ गरेंन. मिल्न्यै पाठ गर्ला: क्या अर्थ भ(न्या) तेस्लाई पठाउन्या बडो स(हि - ·
११. बको बदला भैगयोः अर्को- - -हेछ···कलकत्तामा···
१२. नि अघिदेषिको: भया पन्याको बिस्तार बढियै पाठसित लेषिई ग···
१३. जांचि नबुझि पारस् बराटका कुरा पछि लागि हाल्ला. मितको···
१४. म गर्ला सन्या जस्तो लाग्दैन. पार(स् बर)ाट पनिः अघि जस्तो···

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

१५. सकं।. नमिलन्या पाठ हवैन. मिल्न्यं पाठ होला भन्या जस्तो। ल(छ) ...
१६ र आउछ लेषि पठाया बढिया होला. बाकि सुबा रुद्रविर सा(हिला)ई...
१७. लका गाउ नदिले चर्दा पट्टि पार्याको: दुबैतर्फका. काजी ..पुरा...
१८. अघिदेषि जसो भै आयाको हो तसै गर्नु भंन्या हुकुम गयाको हो...
१९. क् दोहरो मुचूल्का लेषाई सिवांनाको बन्दोबस्त गर्याको र छित पुरमा अगरेजक(ा)
२०. पल्टन्को र नवाबका पलटन्को तकार पर्दा अंच फिरंगिले तोप चलायाको र प–
२१. छि नबाबका पल्टन्का सिपाहिले ३ साहेब ३५० सिपाहि काटि फिरंगिको पल–
२२. टन् हटायाको षबर लेष्याको रहेछ. यो कुरो गोरषपुरबाट र लषनौबाट आउन्या (मा)-
२३. निस् पनि भथ्या. सुबाले पनि लेष्याछन्. सांचं होला भन्या (जस्तो लाग्छ. अ––
२४. मिले हजारदेषि उधो ७ ८ सयदेषि उभो जो होला सर्कारमा सलामि चह्रा ई)...
२५. ला भनि जाहा पनि आफना षुसिले कबोलि गयाथ्या देवदत्था...पा...
२६. ल पट्टा पनि मिजुं. अघि...जाव् र स्थिति थामिबक्सदा: सभै षुसि(भै) (क)ाम–
२७. मा लाग्या भंन्या र २।३ जना सिपाहि पठाया. सजानिका हांया पठाउ...ई ब–
२८. ढिया होला भन्या पाठ रुद्रविर साहिलाइ लेष्याको रहेछ. क्या होला २।३ जना
२९. सिपाहि अछाम्मा पठाईदेउ भनि रुद्रविर साहिलाइ लेषि पठाउन्या हो कि ये-
३०. स्को उत्तरा पठाया बढिय होला. अछामिले रुद्रविर साहिलाई लेष्याका
३१. चिठिको र रुद्रविर साहिले मलाई लेष्याका चिठिको बिजनिस् पठायाको
३२. छ. हेरि बुझौला: किमधिकं. ईति सम्वत् १८७० साल मिति माघवदि १ रो–
३३. ज ६ मोकाम बुटवल् शुभम् – – –

○

ज. भीमसेन थापाले सिल्नेम नमग्याल बिष्टलाई वि. सं. १८७२ माघवदि २ रोज ७ को दिन लेखेको चिठीको मसौदा

श्री:

१. सं. १८७२ ।। माघवदि २ रोज ७ जनरलबाट सिल्नेम नम्ग्याल बिष्टके
२. पत्र आयो अर्थ मालुम भयो. उप्रान्त थकालीसितको कुरालाइ हामी बाह्र गा–
३. उल्या सबै आयांथ्युं. गोटी छ भन्दा बिस्ती गरी पठाउंदा पाकाले आउनु. काचा–

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

४, ले फिरि जानु भनी लालमोहर आइपुग्यो. सिसाघाटदेषी हामी फिर्‍यु. माइ
५. घुंग्याल बिष्ट कर्मा भडारीलाइ पठायाको छ. दुष्दर्द बिन्ती गर्नान्. चाषुरा भेडा
६. सर्वाङ्ग नाउर चह्लाइ पठायाको छ भनी मुस्तागीसित नमिल्याको कुरासमेत् लेष्या-
७. का अर्थ
८. थकालीसित जोरी पुर्पछ्य ताही सुनो
९. दिनुहवस् भनी लेप्ता झिकाया हो. गोटीको डर मानी तिह्मेरुले बिं-
१०. ति गरी पठाउंदा हजूरमा बिन्ती पारी पाकाले आउनु काचाले फिर्नु भन्न्या हुकु-
११. मको लालमोहर् गयाको हो. सोहीवमोजीम सिसाघाटबाट आफुले
१२. घर फर्कन्या र माइलाइ दर्बार पठाउन्या काम् गर्‍याको बढिया हो.
१३. घुंग्याल बिष्ट र कर्मा भंडारी आइपुग्या. चह्लाइ पठायाको चीज सर्कारमा दाषील भ-
१४. यो रसीद दि बिदा गरी पठायाको छ थकालीहरू मन्या अन्नसम आइपुग्याका छं-
१५. न्. येस साल गोटीले अलमल् पार्‍यो तपनि समयपर तिह्मेरु पनि आउनु र थकाली पनि आउनन् र बन्दोबस्त होला.
१६. मुस्तांगीसितका कुराकन ७६ (६६ ?) सालमा भयाका थितीको लालमोहरमाफीक
१७. दुर्बले रहनु. बेजाय र झगरा नगर्नु. हुकुम लालमोहरले भयाको थितिमा जो रहै-
१८. न. सो दंडसासना गराइ पाउला भनी दुवैको नाउमा लालमोहर भै जान्छ. अन्याय
१९. बिथिति कसैले नगर्नु. हुकुम मानी षामिद रिझाउन्या सोझो टहल गर्नु. शुभम्-

○

बलभञ्जन पाँडेले मटिहानीबाट वि. सं. १८७४ आषाढवदि १४ रोज ७ को दिन लेखेको अर्जी

श्रीदुर्गाज्यू

१. अर्जि — — — — — — — — — — — —
२. उप्रान्त् बाबा कपर्दार श्रीमोटू पांडेज्यूको बिर्ता सदाबर्त वेउरि परवाहा बहेडा गै-
३. ह्लको बहाल चलाई दे भन्न्या हुकुम आषाढवदि ११ रोज ३ मा आईपुग्यो. सिर
४. चह्लाई अर्थ पाञुं. साल ७३।७४ देषी बहाल गरिदिन्र्यौं भनी केहि लेषी बाया-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

५. को रहेनछ. फकत बहाली रहेछ. त्रेहत्रीको रहल बाकी स्मेत बहाल गरिदिन्या
६. हो कि चोहत्री सालदेषीको बहाली चलाईदिन्या हो. बांकि बीर्तवार गैह्रका ला–
७. लमोहरका पीठमा अगरेजी फारसी लेषाई बहाली लियाका मोहर सकस ग–
८. र्दा हांमीछेउ दाषिल गर्‍याको मोहर जमा गोटा २३ चह्लाई पठायाको छ. नव्र–
९. र भं जाहेर होला. येहांदेषी बाहिक अरु बिर्ता बितंवार कोई हामीले पीठमा ले–
१०. षायाको छैन् जुदा बन्दमा अगरेजी छाप सही गराइ बहाली लियाको छ मनो
११. मन्छन्. कोइ कोइ परमाना पनी देखाउन्छन्. कोई परमाना मोहर सबै आगा
१२. मा डाकालुटमा पर्‍यो म नी जिद्दि गर्छन्. कोई अह्न हाजीरै पनी भयाका छैनन्.
१३. सपतरिमा अरुका बिर्ता येक दुई मोजे छ. ढेर पोषर्‍याल गैह्रको छ. तलबि गर्दा स–
१४. बै नेपाल गयाका छन् भनी रैती गुमास्ता भन्छन्. येहा हाजीर हुंदैन्. अगरेजी स–
१५. हि गराई बहाली लियाको बंन्दस्मेत चह्लाई पठाउंन्या हो कि उनैलाई फिर्ता गरिदि–
१६. न्या हो. हाजिर नहुंन्या र मोहर नदेषाउन्याहरुको पनी जो मर्जि आवला सो–
१७. बमोजिम गरुंला. ईति सम्बत १८७४ साल मिती आषाढवदि १४ रोज ७ मोकाम मटी–
१८. हानी कचहरी शुभंम्— —
१९. सेबक बलभजन पांडेका कोटि कोटि कोरनीस बन्दगी सलाम सलाम सलाम – – – – – – –

○

ज. भीमसेन थापालाई वकील चन्द्रशेखर उपाध्यायले कलकत्ताबाट वि. सं. १८७५ वैशाखव.दि ९ रोज ४ को दिन लेखेको पत्र

श्रीदुर्गा सहाय

१. (स्वस्ति श्रीसर्वोपमायोग्यशौर्यौदार्य्यदया)दाक्षिण्यादिसद्गुणगणालंकृतरतूदमानकीर्त्तिराज्यभारेस(ा)मर्थश्री– श्रीश्रीज(नरल)
२. (साहब भीमसेन थापाकेषु इतः शुभेछु चन्द्रशेखर उपाध्याय(को) शुभा(शी)र्वादपूर्वकपत्रं. (कृपाले)...
३. (त्राहां कुशल छ. तांहांको कुश)ल मंगल सर्वदा चाहिये. आगे त्राहांको समाचार भलो छ. उप्रान्त (चैत्रव)दि १२ रोज १ (मा) तां(हा)...
४. (चैत्रशुदि)१३ रोज १ मा आयो. पहि्ह बिस्तार बिदित भयो. तस्मा अन्यत्र मोफस्सलबाट आयाका समाचा(र)

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

५. …छ. तांहां सदरमा पायापुग्याको षबर लेषतै रहन्या गर्नु. लाठ्साहब लषनौ आइ नवाबसमेत भै

६. …सूना…वा…ष्नानाइ गोरषपुर आउन बहिडाःचमा आइपुग्या. गोरषपुर दाषिल् भयापछि जंगलका किनाराको शैल गर्दै

७. कि - राह (कल)कता जान्छन् भनि आज्ञा आयेछ. अघि फागुनसुदि ९ मा रवाना भै आयाका चिठिमा एस पाला अरु षबर सुन्या

८. …का लेष्याछौ. लाठसाहवका अवाई रहाइको केहि षबर लेषेंनछौ. जाहां भन्या गोरषपुरतिर आउन्या षबछं. तांहां निधो षबर

९. (बु)झि लेषन्या गर्नु भनि लेषि आयोथ्यो. एस कुराका अर्थ उ अजि चिठि लेष्तामा लाट्साहबका अवाइका कुरा जाहां सुनियाका थियै–

१०. न. (र)उत्तर लेषियेन केहि दिन्पछि सुनियो र चैत्रबर्दि ६ रोज २ का दिन तपाइहरुलाइ चिठि लेषि पठायाको हो. पुगि विदित भयो हो. आ–

११. –– –– जाहां सुनियाको षबर लाठ्साहब लषनौ आइ नौवावसित मुलाकात गरी गोरषपुरतिर गया. वाहांको आवहावा पनि निको छ.

१२. … लाठ्साहबलाइ शेरका सिकारको शोष् ज्यादा छ. १।२ महिना वांहां रहि असारतक् कलकत्ता आउनन् भन्न्या कुरा दौरन् साह–

१३. (वले प)नि गन्या. सहरका लोगको पनि एहि बोलि छः एस् पाला मतलब पनि आफुले चितायामाफिक् भयो भयेन. स्याद पनि आपनु पुगीरहेछ.

१४. – – मा जनाको निधो हवनुज्याल उतैतिर रहन्छन्कि चांडै एता आउछन्. इन्का मिजाजको बात एस्तै छ भनि कोहि गर्न सक्तैनन्. (आज –

१५. काल भन्या घागराको किनारामा सिकार षेलछन्. १ ठुलो शेर आफ्ना हातले गोली चलाइ मान्या. सिकारमा बहुतै षुशी छन्. गोर(ष)–

१६. (पुरमा बस्न्या कमरा पनि बन्न लागीरहेछ. औ एता आउनालाइ जगाबजगामा सडक् पनि तयार हुन लागीरहेछ भन्न्या कुरा सुनि–

१७. (:छ.) गोरषपुरमा केहि दिन् रहाइ भया कोहि भ(ला) मानिस् पल्पाकर्नेलबाट रुसौंगाद दर्लता चिठि गरी पठाउन्या मुनासिब हो.

१८. — तांहांबाट गरी पठाउने भयाको होला. अहद तब्दिल् गर्न गारन् साहबछेउ दियाका मसौदाको नकल् जाहां पठाउनु भ – – गारन्–

१९. ले येस्मसौदामा हुन्या नहुन्या बूझ दियाको छैन. तांहां गर्न्या कुरा गर्न तिमि जान्यं्छौ भनि आज्ञा आयोथ्यो. तेस् काम्लाइ लाढ–

२०. साहब आयापछि बषत् पन्यामा कुरा चलाउंला र जो बूझ पाइयला बिन्तो गरी पठाउंला. अरु हाल्सूरत्का अर्थ. नागपुन्या राजा सहरबेषी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

२१. तिक्ली दषिनतरफ पाहाडी जंगलमा पसिरह्याछन्. लस्कर पनि साथमा निकं छ. अझसंम उनले इन्सित
मिल्न्या पाठ गर्‍याको छैन

२२. उद्योगमा छन्. सहर मुलुकमा भन्या राजकाज गर्द्दाको मुष्तारी मर्‍याका बुढा राजाका दौहित्रलाइ द्रि
मुलुकमा सल्तनत् गर्न्या काम

२३. गर्न इनहरु लागीरह्याछन्. मलोती साहब आजकाल काहां छन् भनि बोरत् साहबछेउ सोद्धा पढा मंडलाका
कामलाइ गयाका हुन. पु–

२४. ग्या हुन्. वाहांको किल्ला अझ सौंप्याको रहेनछ भन्या कुरा गर्‍या. पुनातरफ पनि बाजेराव पाहाडी
जंगलभित्र पसिरह्याछन्. जाहां तां–

२५. हांका सर्दारहरु कोहि जाहरातं आफ्ना साथका लस्करसमेत सामिल् हुन्छन्. कोहि पर्दासित मदत् पठाउं–
छन्. लस्कर जमा हुंदंछ औ इन्–

२६. का लस्कर पनि उनका पछि लाग्यंको छ. बीचमा कतै भेट हुंदा बाजेराव इनको मुहुडा अलमल्याउना–
माफिक् थोरो लस्कर उस् जगामा छाडि

२७. आफु राह लिन्या गर्छन्. उस् जगामा अडिन्या काम गर्दैनन्. उद्योगमा भन्या लाग्यंका छन्. पुनावाला र
नागपुरवाला सामिल् हुन गया

२८. लस्कर भारी हुन जाला. तस्ले मुलुकमा बिद्दत् हंगामा होला भन्या इनका चित्तमा पनि पर्‍या जस्तो
बूझिन्छ. पुनासहरमा राव मज्कूर–

२९ का भाइ चिम्नाजी आपा पनि रहयंका छन्. इनको लस्कर पनि छ. सहपंताको बाड पर्षाल बनाउन इनहरु
लागीरह्याछन भन्न्या कुरा आज–

३०. काल सहरमा सुनिन्छन्. पश्चिमतरफका अर्थ सेंधियालाई भन्या एस् पाला इनबाट केहि प्राप्ति पनि भयो.
अझसंम बिगाड पनि

३१. भयाको छैन भन्न्या कुरा छन्. एस साल गर्मि बढ्यो. इ पनि फिर्‍या. बेलायत् जान्या र जांहां रहन्या ठगान्
भयापछि अघिल्ला साल द्वंद्व–

३२. हुन्या कुराको पनि संन्या केहि षुल्ला कि भन्न्या चित्तले देष्छ. लाठसाहब त्याहा आइपुग्यापछि जो सुनियला.
बिग्ति गरी पठाउंला. हा–

३३. मिसितको अर्थ भन्या इनहरु षाली केहि कुरा गर्दैनन्. दर्बारी फिर्काबाहिक् बाजे अंगरेजहरु कंल्हे २
कुराका प्रसंगमा नेपालको आब्हावा

३४. बढिया रहेछ. कोहि बिरामीवाला साहबहरु बोस्ति भयाको चेषि २।४ महिना हावा बदलन जानाको इछा
गर्छन्. लेकिन वाहां यो बा–

३५. ल हुंदंन भन्दा सुनिन्छ भन्न्या कुरा गर्छन्. एस्कुरालाइ त अहद हुंदा १ वकील रहनु भनि लेषियाको छ.
५ जना गयाका छन् तपनि···

३६. जानि उस सर्कारबाट आजतक् नामंजुर गर्‍याको छैन भन्न्या पाठले जवाब दिंदा बोल्दंनन्. अरु अरु
कुरामा भन्या कंल्हे तारीफ पनि...

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

३७. गम्या जस्तो भाव पनि गर्न्या. उं मोतिरको जानु आउनु लेषपढ्‌ भयाको पाठमा मात्रै थोरो दिलमा शंका राष्या जस्तो अन्सारले बूझिन्छ ...

३८. चित्तमा आपना तरफ्‌को अघर्यालो नठहर्न्या हाम्रातरफ्‌को ठहर्न्या पाठका उद्योगमा अभ्यंतर लाग्याका पनि हुनन्‌. उताको सूरत न ...

३९. जि हांमिसितका बाजे कामकुराका सफाइलाइ ढिलो होला कि भन्न्या चित्तले बूझिन्छ. कदाचित्‌ कामका भल्मल्ले फुर्सत नभै हाम्रा

४०. काममा ढील भयाको भया भन्न्या. आफु षुद उस्तरफ गयाका छन्‌. तांहा रहन्याले पनि केहि लेष्याको होला. कांहिको सिवाना आप्ना आंषा–

४१. ले देषनन्‌. कांहिको सुनि दरियाप्त गर्नन्‌. तांहांबाट पनि षलीतापत्र लि भला मानिस्‌ जांदा बढियै पर्ला. उस्‌ बषतमा हाम्रा सर्कारसित गर्न्या

४२. काम कुराको सल्लाह ताहां रहन्या आपना मुष्तारलाइ पठाइ आफु एता आउनान्‌. हुन्या कामकुराको अन्जाम्‌ ताहां रहन्या मुष्तारमार्फत

४३. होला. एता आउं दि षेर पनि भयेन लामियो भन्या कति अर्थले लामियाको रहेछ. तांहां केहि बूझ पाइन्या भया सोध्‌बूझ गरी पायाबुझ्या–

४४. को बिन्ति गरी पठाउं ला. आजकाल दोरन्साहव वल्जलि साहबको षबर केहि भ्रांउं छ कि भनि दफा त सोध्‌दछन. मलाइ त केहि

४५. लेषि आयाको छैन भनि जवाब दिइन्छ. बारंबार उसंको षवर सोध्याको वयां अर्थले हो बूझिदंन. बायलु साहब पनि अघि तांहांबा–

४६. ट कतातिर निस्क्या भन्दा सुनियोथ्यो. तांहां दफदरषानामा उसको भाइ चचेरा किरानी काममा छ. उ पनि हाम्रो भाइ कांहां छ

४७. भनि सोद्धै रहन्छ. उस्लाई पनि मलाई आजकाल लेषि आयाको छैन भन्न्या जवाब दिइन्छ. उप्रान्त श्री-जनरल साहबका नि–

४८. मित्त २ पन्सल्‌ लाल्‌ औ काजिका निमित्त १ पन्सल्‌ कालो फर्माइस्‌ आयोथ्यो. दूवै लाल एकैसाथ बनाउं दा कदाचित्‌ पसदमाफिक्‌

४९. नबन्या दुवै बेकामका हुनन्‌ भन्नानिमित्त हाल्‌ आज्ञा र नमुना आयामाफिक्‌ १ लाल्‌ र काजिका निमित्त १ कालो औ

५०. काजि रिपुमर्दन थापाका निमित्त १ लाल्‌ जम्मा ३ पन्सल्‌ तयार गराई वैशाषवदि १० रोज ५ का दिन श्रीनन्द दाहालका

५१. जिम्मा लाइ महाजनका नावमा हालि एताबाट रवाना गरी चह्लाई पठायाको छ. दाखिल्‌ भयापछि यो पन्सल्‌ शरीर -

५२. रमा पनि ठीक गरी मिल्यो. काम्‌ र मसाला पनि पसन्दमा आयो भन्या अर्को येसैमाफिक्‌ आज्ञा आया पनि अरु तरह–

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

५३. को आज्ञा आया पनि जस्माफिक् आज्ञा आवला. चांडो तयार गराइ चह्लाइ पठाउंला. मग्‌जिलाइ शमूर्षाल मात्रै जा–

५४ हा बढिया मिलेन र मग्‌जिइन्‌मा लाग्याको छैन. तांहि लाउन आज्ञा भया बढिया होला. इन्को लागत भन्या कारीगर

५५. गोराले भन्यामाफिक् दिनुपर्न्या रहेछ. उमाकान्तोपाध्यायमार्फत् जाहर्‌होला. बाकि द्वारकादास जमुना-दास हरिकृष्णदास–

५६. हरुका कोठिका लेन्देन्‌मा आजसम्मको जो...दोहोरा बहि मिलाइ ठह्र्‌याको सबै तोसाषानाबाट बक्सि रसी (द)

५७. चुकतिको लेषाइ लिन्या काम बढिया भयेछ...संका कबीला आप्ना छोरीतिरका नातिलाइ धन्‌दौलत् सब जा(यदात)–

५८. को मुष्तारी दि आफु बस्याछन्. सो षबर-जाहां रहन्या बनारसी कोठिवालहरूकांहां सर्वत्र आइरहेछ. बाकि वेलायत

५९. इन्का बुढा बादशाहकी नातिनी अर्का वलायत्‌को बादशाहलाइ सादि गरी दियाको रहिछ. बर्स २० को उमेर भयाको रहेछ. सो...

६०. (ज)न्म्याको बालक् पनि आमा पनि दुवै मन्याछन् र आजकाल त्राहां सब अंगरेजहरुले कालो पोशाक पैह्रि गमि मानि राष्याछ(न्) – –

६१. अमृत रावले अघि आप्ना मानिस् पठाइ जगा ठहरा– – – –छु भनि इन्छेउ दर्षास्त गरी वांहां बस्न्या मकानात तयार गराइ का– –

६२. (चित्र)कुट गयाको जाहरै छ. उ चित्रकूट पुग्यापछि लगत्तै लाठसाहब मंलस्कर पश्चिम्‌तरफ जांदा चारै–तरफ् उस प्रान्तमा हंगामा हुं –

६३. – – इ वाहा रहनाकन कंएक बातको शंका भै फेरी बनारस आउंछु भन्या कुरा आफुले गर्न संकोच मानि बनारसमा रहन्या अकबर लो प

६४. ...फेरी बनारसै आया नागपुरबाट पनि कोहि बडो आदमि बनारस आउंछ भन्या कुरा एकाद जगामा

६५. ...या र उनैका कुरा हुन् कि अरु कोहि बडा आदमिको कुरा हो. निघो भयापछि बिन्ति गरी पठाउंला. अरु १

६६. ...चिठिमा लेष्ना काबिल् थियनन् र पन्सल् लि जान्या श्रीनन्द दाहालसाथ पठायाका चिठिमा लेषि

६७ ...री पठायाको छ. – – जाहर होला. विज्ञेषु किमधिकमिति. वैशाषवदि ९ रोज ४ संवत् १८७५ साल मुकाम कलकत्ता शुभम्

०

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

सुरा सिंज्युले अमृतसरबाट वि. सं. १८७५ आश्विनवदि ८ रोज ४ को दिन पठाएको अर्जी

श्री दुर्गा साहा

शीर्षांमिद

अर्जि– –

१. ... (जा)उ भनि मर्जि हुंदा मर्जि मानि आजुं. श्रावनका दिन–
२. ... कप्तान बल(भद्र) कुवरसंग भेट गरि चिठि दिजुं. ह–
३. ... रतार गरि: विस्तार गर्दा आफुबाट कुरा गर्‍या वेला छं–
४. (न)... गर्‍या बिन्ति गरुंला. सो ... मबाट कुरा गर्‍या बेला छं–
५. (न)... बेला र बषत्मा बिन्ति गर्‍याछौ: हामिले बुझ्याको आफ्नु
६. ...सुबेदारदेषि सर्दारसम्मको पगरि: मोहोर लि आया: प
७. ...सोधनि पनि हुंन्येछ. दोस्ति पनि राषन्येछ: भनि हांमि
८. ... को कुरा: हांमिले (ले)ष्याको बुझ्याको कुरा: अघि सरि
९. ... हेनछ: हर्हं... गर्नु पाईन्या रहेनछन्: डा
१०. ... जानु पाईन्या – – – र तरफका हलसुरथलाइ: टिका
११. ... (रण)जित्सिं: कम्पु लि...देषि दषिनतरफ: मुल्केर भन्या
१२. ... न्याको रहेनछ: हन्नु जान्छ: .. अंगरेज्को १ वकिल् १०।१२ हल–
१३. करे रहदो रहेछ. यसको पनि डिलिमा रहयाको छ: अरु राजाह–
१४. ... बात् केहि सुनिको छंण: अंग–
१५. — ल: लुध्यानादेषि स...न पुर्‍यायो मन्त्रि सुघाठोरको
१६. सुबेदार ज्मादार भण्(छन्). हल्दुरतरफ् सहरं पुर्‍यायाको छ: मुरकिरा–
१७. पट् साहेप् सोदा षरिद गर्नु जान्छु मन्त्रि लदाष् जाई कोठि हालि बसिरहछ.
१८. सिउदत्त राईले गर्‍याको कुरा: सिंघतिर दोस्त्याचार राषनु: अंगरेज आज बडो छ.
१९. पसि निस्कि: घा र बन्दबस् राष्या पर बढियं हुंन्याछ. केसरको अर्थकन लाहु–
२०. रमा कप्तानबाट पनि षोज्न लायाथ्या: हामिले पनि भरसकके षोज्याथि.
२१. नजां पाईयन: पुरानु १ सेरको ५० रुपैया भन्दा: फेरि मानिस् अम्बरसहरमा
२२. पठाई बुज्दा: भारामल् र: दिलवालीसिको गोमस्ताले पुराना केसर लि हां–

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

२३. मिलाई पनि जस्हुंन्या छंनः तिमिलाई पनि जस् मिल्न्याछंन. जांहांबाट ५० रुपं-
२४. याको लंजाउला. पाहाड जाई ५च रुपैया पनि ठहर्न्याछंनः भनि माहाजन्ले
२५. मन्दा लिन सकियन. सर्षारमाफिको नजां केसरः मंसिर पुसमा आंछ मन्दा ष-
२६. रिद गर्न सकियन. चोहट्टा जग्गामा रुपैया राषन सकियनः पस्मिना रुमाल
२७. षरिद गरि चह्राई पठायाको छ. चरनमा दाषिल होलाः मुषजमान् हक
२८. ... टो जाहारि होलाः मिति आश्वीनवदि ८ रोज ४ अम्बरसहर शु
२९. सुरा सिज्यु मो वन्दकि सलाम् सलाम्

○

ज. भीमसेन थापालाई कप. करवीर पाँडेले तिखागढीबाट वि. सं. १८७६ माघवदि ४ रोज ३ मा लेखेको पत्र

१. (स्वस्ति श्रीसर्वोपमायोग्येत्यादिसकलगुणगरिष्ठ)राजमारोद्धारणसामर्थश्रीश्रीश्रीजनरलभीमसेन-
२. (थापाकेषु कपत)न्करवीरपांडेकस्य पाईलागुसंतम्पूर्वकपत्रमिदं.
३. (ज हां कुशल. ताहां कुम)ल मंगल आनन्द भया हाम्रो प्रतिपाल उद्धार होला. आगे जा-
४. (हाको समाचार) भलो छ. उप्रान्त पश्चिमका सहि समचारका अर्थः बहुतं गलावा सु-
५. नीन्थ्यो हलका मात्रं रहेछ. बाकी ज्वालापूरमा सिहको र कंषलमा अंगरेजको
६. छाउनी पर्न लागीरहेछ. येस्सालमा लडाजी होला भन्न्या हलका गर्थ्या येस्सालमा
७. लडाजी होवंन भन्न्या जस्तो जान्या मानिसले षबर ल्यायाः तस्अर्थ दुई हज्जार नाणा-
८. सहरमा भन्या पस्याका छंनन् गाउगाउमा बसिरह्याछन्. अंगरेजको लसकर भ-
९. न्या दक्षीणतिर जान्छ भन्न्या षबर छ. कम्पु आउछ भनि साहान्पूरमा १६ कोस-
१०. को जग्गा जीमिदारलाई पनि चलन गर्न नदी थुनिराषेछ. गोदाम पनि षरिद गर्न
११. लागीरहेछ. सुनीयाको समचार भन्या बिन्ति गरि पठायाको छ ज्या - समचार चरण-
१२. मा जाहार होला तस्अर्थ बस भनी आग्या हुदा घरको कच्कच् हुनाले आयाथ्यां.
१३. मधेस बा पनी तपाजीका आग्यामा ज्यान दिउला भनि आयाथ्या. अझ पनि म चरणंमा रह-
१४. न पाया बढिन्याछ. विज्ञेषु किमधिकम्. इति सम्वत् १८७६ साल मिति माघवदि ४
१५. रोज ३ मुकाम तिषागढि शु = भं =

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

ज. भीमसेन थापाले काजी बखतवारसिंह बस्न्यातलाई वि. सं. १८७८ भाद्रशुदि ७ रोज ३ को दिन लेखेको पत्रको मसौदा

श्री:

१. सं १८७८ शा. भाद्रशुदि ७ रोज ३ बनरलबाट काजी बषतवारसिंह बस्न्यातके
२. भाद्रवदि १२ रोज ६ मा लेषियाको पत्र भाद्रशुदी ५ रोज ७ आइपुग्यो. अर्थ
३. मालुम भयो. उप्रान्त ज्वालावल भवानीबकस कपनीसमेत भै डोटीचौतरियासित सामेल रहनु भ-
न्न्या कुरा लेषि आयेछ- श्रीपंचमीसंम ताहा
४. थामिन्या अर्थ भै आया वाहासंम ताहां बस्न लाग्याको गढी पनी तयार होला. कंपनीको बा-
५. ली पनी उठ्ला. भवानीबकस्को साटो रामदलको ठेकाना भै आया
६. बढिया हुंदो हो. एस्मा ताहांबाट जो लेषी आवला. सोमाफीक गरिय-
७. ला भनी लेष्याका अर्थ डोटीचौतरियासित सामेल हुन जान्या कुरा-
८. को बिस्तार अघिकं पत्रमा लेषियाको हो. भवानीबकस्को साटो
९. रामदल भनी लेष्याका कुरालाइ त्यो पाठ भन्या पुगि आयेन. हुकुममा-
१०. फीक रामदल ताहीं तयार भयो. तसर्थ
११. ताहां कुहर्न्यालाइ सर्दार रणगंज साही डोटीबाट आइपुग्यापछि टीकाको साथ-
१२. त बढिया ठहर्‍यो भन्या बेसं भयो. टीकाभन्दा ओढं बढिया साथ-
१३. त रहेछ भन्या पनी जोन साथत आफुलाइ बढिया गरी जुछं. उसं साथ-
१४. तमा ज्वालादल् साथ लि डोटी जान्या काम् गर्नु होला.
१५. शुभम्__________

चौ. प्राण शाह, ज. भीमसेन थापा, काजी बहादुर भँडारीलाई राजकुमार गङ्गासेवक साहले बेलघाटबाट वि. सं. १८७९ मार्गवदि १ रोज ६ को दिन लेखेको पत्र

श्रीकृष्णजी साय

श्री ५ महाराज

१. स्वस्ति श्रीगिरिराजचक्रचूडामणिश्रीश्रीश्रीचौतरिया प्राण-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

२. साह श्रीराजमाराकसामर्थ श्रीजनरल भीमसेन थापा श्रीका–
३. जीजी बहादुर भंडारीकों इत स्वस्ति श्रीविष्नुनारायणेत्यादि
४. श्रीराजकुमार श्रीश्रीश्रीबाबू गंगासेवक साहकं सलाम. इ–
५. हां कुशल हैं. तहाका कुशल हरिहमेसका चाहते हैं. जेसे आप–
६. न मला हैं. आगे पत्र आया. सूरति मालूम भया. परम आनन्द
७. भया और— — — — — — का विवाहनिमित्त कन्याका
८. मुद्दा लिषि आया. सो आ सादीके आयुके कहने साथ तज –
९. बीज किया हैं. कन्या ठहराया हैं. सो हजूरमहसे षतमो लि–
१०. षि आया. जो काजी बहादुर भंडारी जाते हैं सो आवनेपर बे–
११. षंगे. पसन्न करहिगे. पसन्न परंगा. तेसा हजूरमह सूरति
१२. पहुचंगा. हम लोग तो हजूरकं चाकर हैं. जैसा हजूरसों हु–
१३. कुम होगा. तेसा अपने भरिमषदूर करेंगे. इति श्रीसम्व
१४. १८७९ शाल मिति अगहनवदि १ रोज सुक्रवा–
१५. सर मोकाम बेलघाट– प्र शुभम्

छापमा–

श्रीश्रीश्री बाबू गंगा सेवक साहा

○

तुलाराम घर्तीले लेखेको पत्र

श्रीः

१. तुलाराम घर्तिले लेष्याको षबरको फर्द
२. उप्रान्त भाद्रवदि १० रोज ४ मा रंजित्‌सिं लाहुरदेवी अंबरस –
३. हर ३ पल्टन र घोडचढिसमेत् लि आयोथ्यो. आफ्नि सासु
४. सदाकुमारिलाइ कंदमा साथै रह्याकि थिइ. म्रंले र बदनी–
५. को किल्ला दिन्छु. मलाइ छोडिदे भनि र बदनि किल्ला सासुले
६. मलाइ दिइन्. किल्ला षालि गरिदेउ भनि लुध्याना बस्न्या
७ साहेबहेरुलाइ षत् पनि लेषियो. वकिल पनि गयाथ्या.
८. लुध्यान बस्न्या साहेबले सदरमा लेषौला र सदरबाट
९. षालि गरिदेउ भन्या जबाब आया षाली गरिदिउला.
१०. षालि नगर भंन्या जवाब आयो भन्या सोइ जबाब लेषुला.

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

११. इन्का सदरबाट षालि नगर्नु भन्न्या जवाब आयो. तेस्तै बि—
१२. चमा रंजितसिछेउ भरतपुरको वकिल् आइपुग्यो. अ—
१३. रु देसदेसका वकिल् पनि आयाका थिया. रोजको ला—
१४. ष रुपया हामि दिन्छौ. ज्वालघरमा छाउनो हालिदेउ
१५. भन्न्या मदत् गर्न लागिरहयाथ्यां. तेस्तै बिचमा पेसोरमा गुल्—
१६. पुरबाट आहा यो साल त कौडि दियेन. हुंगमा गर्न
१७. लागिरहेछ भनि षड्गसिंको चिठि आउदा नवरा—
१८. त्रको पंचमीका दिन पाहाडि पल्टन् र घोडचढि लि
१९. अंबरसहर गयो. आजकाल अंबरसहर छ भन्न्या ष-
२०. बर छ भन्न्या सुनिन्छ. अंगरेज भरतपुरमा हल्ला ग-
२१. र्नालाइ फौजबन्दि भैरहयोथ्यो. तेस्तै बिचमा मेरट्मा लोनी अषतर मन्यो. लषनौ नबा-
२२. फछेउ २ करवर रुपया कर्ज लि अंगरेजले भर्तपुर-
२३. मा हल्ला गर्नालाइ तयारि छ. बनिआका घोडा
२४. षेचर बंद गरि आफु लिन लागिरहेछ. गुमस्ताहरु-
२५. ले लेष्याको रहेछ र कहंथ्या. पनेरु पल्टन्हेरु जा-
२६. न लागि रहयाथ्यां. दिलुवार्लसि वेलास् राइले हा-
२७. मिसित भंन्या आफुले देष्यामा पाहाडमा रहया-
२८. का पनेरु पल्टन् सब देसतरफ जान लागी रहया-
२९. छन्. शुभम् ______________

○

ज. भीमसेन थापालाई वकील चन्द्रशेखर उपाध्यायले कलकत्ताबाट वि. सं. १८८० आश्विनवदि २ रोज २ को दिन लेखेको पत्र

श्रीदुर्गाजी

१. स्वस्ति श्रीसर्वोपमाजोग्यशौर्य्यौदार्य्यदयादाक्षिण्यादिसद्गुण-
२. राजिराजीतस्तूयमानकीर्तिराजभारसमर्थश्रीश्रीश्रीजनरल-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

साहबभीमसेनथापामांहासयेषु ईतः शुभेंछु चन्द्रशेखर उपाध्यायको शुभासीर्वादपूर्वकम् पत्रम्. कृपाले ज्यांहां आनन्द छ. तांहांको आनन्द मंगल सर्वदा चाहिय. आगे ज्यांहाको समाचार भलो छ. उप्रान्त भाद्रवदि ६ रोज ४ मा तांहाबाट षलिताका नकलसमेत रवाना भयाको पत्र भाद्रसुदि ८ रोज ६ का दिन दफदर्षानाबाट आयो. पछि बीस्तार वीदित भयो. लाटसाहबलाई पटाउन्या तोफा बर्सातबाद तत्रा मारफत पुग्ला भनि आज्ञा आयाका अर्थ हुकुम र आज्ञाले ज्यांहां रहियाको छ. हुकुम र आज्ञा आयामाफिक टहल गर्न्न हाजिर छु हालसुरतका अर्थ ज्यांहां अघि सुन्या पायाको भाद्रसुदि ४ रोज २ मा रवाना गऱ्याका पत्रले जाहर भयो हो. आजकाल अरु ताजा षबर केहि सुनिवेन. आदम् साहब छ मंन्हाको रजाय लि भाद्रसुदि ८ रोज ६ का दिन जाहाजमा चढि बर्म्ब केपका तरफ हावा षानालाई भनि कुच गऱ्या. हावा षाई केहि दीनमा फर्कन्छन् कि उतैबाट बेलायतको राहा लिन्छन्. सो औ कलकत्तामा उन्का कौतलि चौकिमा कोई भर्ना चांडै हुन्छन् कि छ मंन्हा राह हेर्छन्. सो पछि थाह होला. सहर्मा भन्या आदम्का चौकिमा बेलि बस्नन् भन्न्या कुरा सुनिन्छन्. आदम्का आपीस्मा लसन्टिन् साहब छोटा दर्जामा थिया. उनलाई लाटसाहब आजकाल बहुत चाहन्छन् भन्न्या कुरा पनि सुनिन्छन्. अरुका झैं ई लाटका जर्नेलि गौरनरि दुई काम नहुनाले ज्यांहांका कामवालाहरुले थोरो दिलमा सुबुक समझ्या झैं लाग्थ्यो. अकिलका पोष्ता रहयाछन्. आजकाल सर्मा भीलाका कागजपत्र हेर्बुझ गर्न लागिरहयाछन्. घटाउनु बढाउनु क्या गर्छन् अलिक् दिनपछि षुलस् होला. आजकाल कसैका जोवानी ४।५ वटा आपीस्लाई २०।२५ सं मंन्हाको केराया षर्च हुंदो रहेछ. बडा कम्रामा कचहरिलाई जगा छर्वैछ. सबै आपीस् ठुलै कम्रामा गर्नु. केरायाका जगा छोडिदिनु भन्न्या बुझ लाटसाहबले गऱ्या भन्न्या कुरा सुनिन्छन. सो पनि मंन्हाबाडमा थाह होला. हाम्रा सर्कारका मुनसि चुनिलाल पनि मु-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

३२. क्त भयाछन्. ईन्का पनि मोर मुनसि महमद हसनलाई २ मैं–
३३. न्हादेषिन् बुषारको बीमारि थियो. भाद्रसुदि ८ रोज ६ का दिन
३४. अन्तकाल भयो. उन्का काममा अर्को मुनसी बाहाल भयाको
३५. छैंन. उनैका छोटा दर्जावाला मौलबी अबदुल् करिम हुन्छ–
३६ न् कि दिगर आदमी हुन्छ. नामुद भयापछि बिन्ति लेषन्या का–
३७. म होला. पेसाबरका लडाईंमा काबुलवालाको एक रीसल्दार
३८. रंजितसिंहका लस्करले पक्रि दौलतका बाएस् मारपीट बहु–
३९. त गन्याछन्. लोहा गर्म्म गरी छातिमा जलायाको पनि रहेछ.
४०. बहकंदा २ जांहां आईपुगेछ. २० आदमी साथमा रहयाछ–
४१. न्. उस् रीसाल्दारले कहयाको षबर रंजितसिंहको जैंसि (क–)
४२. टारिया भन्याको एक सर्दार पेसावरदेषि आफ्ना साथको
४३. लस्कर ८।९ हजार साथ लि जलालाबादमा काबुलको स–
४४. र्दार थियो. उसैसित् सामिल हुन गयो. उसैतह्लफ छ. काबु–
४५. लवालाले पनि कलम् पक्रि र[हया]छ. १।२ लडाई हुनन्. तर हा–
४६. म्रा घर्फुट भयाको छ. लडन्या सर्दार कोहि छैंन. अघि हाम्रो
४७. घर फुट नभयामा एहि रंजीतसिंह कैल्हेई उस्तरफ जा–
४८. न्थ्यो र ४।५ हजार लस्कर लि काबुलवाला आउथ्यो र रंजी–
४९ तसिंहलाई तोबा गराई हटाउथ्यो. अब घर फुट भयाको
५०. बष्त छ. कस्त गन्या रंजितसिंह अम्बल गर्ला. एस्मा ताजुब
५१. छैंन भन्न्या कुरा गर्छ. यो मानिस काबुलमा घर भयाको
५२. ठिकान्दारै भन्या जस्तो रहेछ. उप्रान्त भाद्रवदि ११ रोज २ मा
५३. तांहाबाट दुश्रा षलिताका साथ रवाना गर्नु भयाको पत्र ष–
५४. लितासमेत भाद्रसुदि १५ रोज ७ का दिन आईपुग्यो. दाषिल
५५. गर्न्या काम भयो. मजमुन एस्को अघिल्ला षलिताका साथ आ–
५६. याका नकलले विदीत भयो. जस्माफिक आज्ञा आउला. ट–
५७. हललाई हाजीर छु. विज्ञेषु किमधीकम्. मिति आसीनवदी
५८. २ रोज २ सम्वत १८८० साल शुभम्

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

रामनगरका राजा तेजःप्रताप सेनले ज. भीमसेन थापालाई वि. सं. १८८२ श्रावणशुदि ६ रोज ६ को दिन लेखेको पत्र

श्रीसाम्बशिवः

१. स्वस्ति श्रीश्वरचरणसरोरुहस्मरणेत्यादिश्रीमद्रामचंद्रवंशसमुद्भवसदासमारा-
१. धितसाम्बशिबलक्ष्मीनारायणश्रीमन्महाराजाधिराजश्रीश्रीश्रीश्रीश्रीमत्तेजःप्र-
३. तापसेनदेवानां सदा समरविजयिनाम्
४. स्वस्ति श्रीसर्वोपमायोग्यराजमारासमर्थश्रीश्रीश्रीजनरलभीमसेनथापाकेषु आ-
५. शिषपूर्वकपत्रमिदं. इहां कुशल छ. तहां कुशल चाहिय. आगे जहांको समाचार भ-
६. लो छ. उप्रान्त जहांको बिस्तार धनराज कार्किहस्ते पठायाका पत्रले र उन्का जवा-
७. नीले जाहेर भयो हो. (सिवा)नाका अपीलमा सवाल जबाब लाग्याको थियो. हाम्रो अ-
८. पील मंजूर भयो भन्न्या षत आईपुग्यो. भयो तपनि तेसको भरोसा मंले मान्याको
९. छैन तेताबाट गरिदिया मात्र मेरो सब बन्न्याछ. तेताबाट बन्याको जो छ. पत्थ-
१०. रको रेषा हुन्याछ. सर्वपक्षको भरोसा ताहिंको राष्याको छ. षर्दारलाई सुतक
११. .. त उनबाट नलेषिंदा मुफसिल बिस्तार अर्के पुर्जामा लेष्याको छ.
१२. . इति सम्वत् १८८२ साल श्रावणशुदि ६ रोज ६ मुकाम
१३. (रामनगर शु)भम्

○

वि. सं. १८८२ को कपर्दारीरकमको दर्शनभेट

१. सम्वत १८८२ साल

२

२. सर्कार श्रीश्रीश्रीज्यू

अबाज्यें आमदनी

३. नगदि—

४. कपर्दारिरकमको दर्सनभेट

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

५. मार्गसुदि ६ रोज पाटन बाहाफल सेराका ८३ सालको
६. बालिका थमौटि मार्फत जोगनारां मोहर रु ४
७. ये सुदि १४ रोज देविदत्त लहटचाले मनबोधनको षा–
८. एल लहटचाको चौधरी आधा दर्सन गऱ्याको मोहर रु २
९. माघसुदि ५ रोज विद्यानन्द वैदले पुर्वपटी साटो आया–
१०. को सेराका ८३ सालका थमौटिका दर्सनभेट मोहर रु ४

○

ज. भीमसेन थापालाई लेखेको पत्र

श्रीदुर्गा शहाये

१. [स्वस्ति श्रीसर्वो]पमाजोग्येत्यादीशकलगुणगरिष्टराजमारोद्धारण–
२. [सामर्थ]श्रीजनरलसाहेबभीमसेनथापामहासयेषु
३. ...देउ पाध्याको वेदोक्तशुभाशीर्वादपूर्वकपत्रमि–
४. (दं.)...चरणारवृन्द कुशल मंगल मया हाम्रो प्रतिपाल
५. [होला. त्यांहांको समा]चार भलो छ. उप्रान्त वानीवीलास् उपाध्याले
६. ...दीया र चलान गरि पठायाको छ. दाषिल भै अ
७. ... पियाको झगरा अंग्रेजको दर्बार छ. येस् दर्बार
८. ...न भन्या जल्दी षतम् पांउंन मुस्किल् बात छ. च–
९. ... त्तह मेहर्वान्गिले मात्रै ई दुवैको बेहत्तर हुन्याछ. प
१०. ...षबर भरथपुर अम्बल् दषल् सलुतन् गरि मछेरिवालाके
११. ... गरिराष्याछन् भन्न्या षबर छ. येउटा अर्को कुरा दौलथ्
१२. (राव सिं)धीया पनी भन्या. मुलुक् जफनीलाई १२ पल्ट ग्वालीयरमा ज्मा भै र–
१३. (हचाछ)न् भन्न्या षबर पनी उडंती सुनीन्छ. ब्रह्मातीरको षबर १ करोर रु–
१४. (पि या र केही मुलुक् लीनु गरि अंग्रेजले सुल्लह मंजुर गऱ्या. सुल्लह भै फौज
१५. फिऱ्यो भन्न्या कुरा अघि सुनी बिंती गरि पठायाको हो. पछि सुन्नामा आयो.
१६. बातचीत मात्रै षतम् भयाको थीयो. हदनामामा सही हालन पठा–
१७. याको दर्म्यानमा ब्रह्माका ऊकीलले आज ल्यांउछु भोली ल्यांउछु भ–
१८. (नी)...टालुदा अम्न ईन्का दीलुमा दगै छ भनी बुझि अंग्रेजले फेरि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

१९. …गऱ्या. अघि बस्याका ठाउदेषि ५०।६० कोस् बढि मलवन्को कील्ला दषल्

२०. …जीनीस् पनि धेरं [अंगरे]जका हात लाग्यो. आवा सहर पुग्न ला–

२१. …को रहचाको छ. अव र सुलह हुदैन …

२२. …ले गर्न लाग्यो म ..

○

ज. भीमसेन थापालाई वकील उमाकान्त उपाध्यायले कलकत्ताबाट वि. सं. १८८३ श्रावणशुदि १ रोज ६ को दिन लेखेको पत्र

श्रीदुर्गा सह(ाय)

१. स्वस्ति श्रीसर्वोपमायोग्यशौर्यौदार्य्यदयादाक्षिण्यादिसद्‌गुणराजिराजित–

२. स्तूयमानकीर्त्तिराजमारोद्धरणसमर्थश्रीश्रीश्रीजनरलसा(हेबभीम)सेनथा(पा)–

३. महांशयेषु इतः उमाकान्त उपाध्यायको शुभाशीर्वादपूर्वकम् पत्रम्. कृपा–

४. ले जांहां कुशल छ. साहेबको कुशल मंगल सर्वदा भया हाम्रो प्रतिपाल हो–

५. ला. आगे जांहांको समाचार भलो छ. उप्रान्त पाया सुन्याको षबर श्रावणव–

६. दि ५ रोज २ मा रवांना गऱ्याको बिन्तिपत्र पुगी जाहर भयो हो. श्रावणवदि १०

७. रोज ७ का दिन् कौसल्का कामदेषी फराकत् भं गोर्नर अम्हिरष्ट साहब

८ बिबीसमेत् कलकत्ताबाट ५ घडी दिन बांकी छदा सुचामुषी पिनिस्मा सवा–

९. र भं कुंच गरी चांनक् गया. किल्लामा सलांमीका १९ तोप् आबाज् भया.

१०. तस्का अघिल्ला दिन् जंहांका सब काम्वाला अंगरेज र बीबीहरुको म–

११. ज्लिस् गरी रोक्सत भं जांन्या कुरा थिया. गोर्नरका छोरालाई बुषारले

१२. षलल भं तबिअत् नांसाज हुंदा मज्लिस् मांकुफ गरी आफ्ना स(ा)थ–

१३. मा गोरा सिपाही १ सय तुरुक् सवार ४ सय काला सिपाही ५ सय कि …

१४. सय साथमा ली एताबाट कुंच गऱ्या. इष्टारलिङ् साहब श्रावण…

१५. ज ४ का दिन् कलकत्ताबाट चांनक् गया. ई पुग्निबिक्त्कि…

१६ हुन्छ भन्दा सुनियो. तस्तै बीचमा गोर्नरका छोरा क…

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

१७. चांनक्मा श्रावणवदि १३ रोज ३ का रात्रिमा इ(न्तकाल)...
१८. गोरदिन तेस्रा दिन बृहस्पतिवार अंगरेज...
१६ जांन्यै दिन्मा एस्तो पर्न जांदा गौर्न(र)...(कु)-
२०. रा सुनिया. इन्तकाल मयाका षबरको...
२१. संले जाहर होला. केहि दिन् रहि छोराको गमी... (कु)-
२२. च गर्छन्. सो निस्तुक् मयापछि बिन्ति लेष्न्या...
२३. वारका दर्बारमा गौर्नर साहिब पश्चिम् कुंच गर्न्या...
२४. ता ४।५ जनालाई दिया. हांम्रा सर्कारलाई गाड्नर साहबका मार्फत(ष)-
२५. लीता दाषील मयो हो. तस्को मुसन्ना षलिता १ हांमीलाई पनी दिया. (डा)-
२६. कमार्फत् रवांना गन्याको छ. दाषील होला. षलीताको नंकल् दिंदा मीर
२७. मुन्सीले तोहफाहरु आंउन्या मोंकर मयेन क्या भनि सोधदा अलबत्ता बा-
२८. द बर्सात पठाउनाको जिकर थियो. हिन्दुस्तान्का माफीक (स)भ मुलुक्को
२९. राह छंन. दिल्मा त तोहफा भेजनाको कमाल् इरादा होला. लेकिन् ब-
३०. र्सात ओलका सबब आदमीको जाना होला. तोहफा साबूद आईसकं-
३१. न भन्न्या कयासन् मांलूम हुन्छ. केहि दिन्मा जाहर होला भन्न्या कुरा
३२. गरियो. धुवांका कलको जहाज् मर्मत भं तयार मयी आवा जान्या सौगात अ-
३३. गुतर्वालीहरु फेरी चढी जहाज् रङ्गूनतरफ अस्तो रवांना भं गयो. अ-
३४. षबारी षबर. इङ्लिस्तान्बाट ड्यूक् आफ् बयङ्गटन् मवारक्बादलाई
३५ रुस् पुग्याको औ रुस्का बादशाहवेषी वांहांका अमीर लोग बहुत् नां-
३६. राज हुंदा बादशाहले मालुम् गरी अमीरहरू कं येक्लाइ कं... ह-
३७. लाक् गर्न्या काम्मा लाग्दा येसै सबबले बादशाहो ताज सिरपर राष-
३८. न्या षुसी हासील गर्न्या काम् पनि आउन्या कार्तिक् महिंनामा ठहऱ्या-
३९. को मार्च महिंनाका दसैं तारीष् फागुन्सुदि २ रोज ६ का दिन् पुर्तकेस-
४०. का बादशाह इन्तकाल भया. तन्का बडा बेटा ब्राजीस नामें मु-
४१. लुक्का बादशाह छन्. पुर्तकेसका कार्यदारिहरुले एस् मुलुकमा त-
४२. ष्तनशीनीलाई आउंछौ की बाजी...
४३. उन्को षबर नंआईपुगन्ज्याल्लाई बादशाह कौ भन्न्या ... (का)-
४४. यम् मुंकाम् रहचाको. अरबका नज्दीक् मिसर... (मु)लुक्मा...
४५. को काम् टोपीवालाका माफिक्.. ग्रेक्का जातको माघ-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

४६. को रुम्का फौजको सर्दार इबराहीम् पाशाका...
४७. महिंनामा लडाई दर्पेश भई रुम्का फौजको नाएव सर्दार ३ हजार फौज
४८. मारियो. ६ सय गिरफ्तार भया. बांच्याकामा...असबाब् सब ग्रेक्का हा-
४९. त लाग्यो जमीन् पनी ग्रेक्ले पाया भन्न्या. आवाबाट रङ्गून्मा दोस(रा)
५०. किस्तका रुपैया सब आईपुग्याका छैनन्. ८०।६० आई...
५१. दैछन. लेकिन् आवावालाका जीमा दोस्रा किस्तका...
५२. अंगरेजको फौज उठ्याापछि पेगुवाला चढला की भन्न्या .
५३. स गर्छ आफ्नु फौज रङ्गून्मा मजबूतसंग राषी इन्हेरु... (जु)-
५४. क्तो गरी फौज उठाउन्या विचार होला भन्न्या कुरा रंजीतसिं ..
५५. आलुवाला फतेसिं लोधियानाब ... मेलन्या कस्तर ब(स्)-
५६. छन् भन्न्या र रंजीतसिंहले आफ्ना फौजका स(र्दार)हरुलाई आश्विन मं-
५७. न्हामा मेरा पेशावरका तरफ् कु ंच होला. तयार रह भन्न्या ..
५८. सवाई जैसिंलाई दसहरादेषी जनांना महलबटा निस्की आमद ..
५९. रमा बस्नू भन्न्या हुकुम् सदरबाट आयाको छ भनि वांहांका...
६०. सुनायाको. लष्नौवाला सम्सुद्दौलाका बुहारीहरु बना(रस)...
६१. दा जांही श्रावणवदि ३ का दिन् बजरामा वज्रपात भई ४ आदमी म-
६२. र्याको. एसै महिंनामा मछलीबन्दरबाट आयाको तिजारती जहाज
६३. गंगासागर पुगी तुफान्ले मारीयाको. आजकाल बु ंदेलषंड बम्बैमा
६४. लुटेरा डकैतहरुको प्रबल बढ्याको. गौर्नरका साथ रहन्या सुबेदार षाजे-
६५. वली महम्मदले आवाका लडाईमा जवांमर्दी गर्दा दर्माहसिवाय ता-
६६. जिन्दगी ७० रुपया महिना कौसलबाट मों कर भयाको. इन्हेरुका मु लुक् ब-
६७. ढि इलाका बढदो जांदा एताबाट वेलाईतमा मुलुक्गीरी काम्का अंग-
६८. रेजहरु मगाई पठायाको गेरह पूर्व पश्चीमका षबर छापियाका अषबा-
६९. र फर्द ३ जान्छन्. इनले बिस्तार जाहर होला. अरु समाचार यथास्थित छ.
७०. जांहांउप्रान्त जो होला. बिन्ति लेष्न्या काम् होला. विज्ञेषु किमधिकमिति.
७१. श्रावणसुदि १ रोज ६ सम्वत् १८८३ साल. मोकाम कलकत्ता तुलाबाजार
(छेउमा)
शुभम्— = = = =

o

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

ज. भीमसेन थापालाई देवऋषि उपाध्यायले पटनाबाट वि. सं. १८८३ कार्तिकशुदि १३ रोज १ को दिन लेखेको चिठी

श्रीदुर्गा शहाये

श्रीगंगा

१. [स्वस्ति श्रीसर्वोपमाय]ग्येत्यादीसकलगुणगरिष्टराजमा–
२. [रासामर्थ]...श्रीजनरलसाहब भीमसेन थापा
३. ...देवरिषि उपाध्याको वेदोक्तशुभाशी–
४. ...(इ)त नीक. ताहा चरणारवृन्द कुशल
५. ...(हो)ला. आगे जाहाको समाचार भलो
६. (छ). दीन येक पल्टन् पार उत्र्योथ्यो.
७. पान्सय नाल छन्. हाल कुहाडी सुगौली–
८. लाई जान्छः (र)हन्या पल्टन दानापूर आई टुटछ भंन्या
९. (ष)बर थीयो. त्यो पल्टन् हाल कुहाडी गयाको भया सुबाहरुबा–
१०. (ट) जाहीर भयो हो. दानापुरमा रह्याको गोराको पल–
११. (टन्) यो पछिमतीर सब पल्टन् जान्छन्. लडांई
१२. ...गौ गा डुनीजा गर्छ. पछिमतोरबाट श्रांउन्याहरु
१३. . दार...पुर सर्भे गयो. रजीतृसिंसित अंल्हे हात जोरि
१४. ...उदंपुर जोतपुर नंह्र रजपुतानामा सब गरि २७१२८
१५. ...रुपैया अंरेजलाई दीन्छन्. अब अदालथ बसाउनाका बं–
१६. (दो)बस्तमा अंरेज छन्. उतंतीर बाक्लो फौज गरि सबलाई भय
१७. देषाई काम सिद्ध गर्नामा छन् भन्न्या कुरा गर्छन्. भरथपुर–
१८. बाट...मुगेरमा पुग्यापछि नाउ फाटिकन डुब्यो
१९. भन्छन्. महंत हरिदासको र टेकारिका राजा मित्रजीतृसिंको प–
२०. नि बेसै रिफागत् रहेछ. राजा हरिदासजीका स्थानमा आयाथ्या.
२१. केही जमिन् पनि साथ लाईदीया. जमिन् कति साथ लाग्यो भनी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

२२. ... उ भन्या ५·६ हजार रुपैंया मिल्न्याछ. बेच्यादेषि
२३. ... र जमिन् सबै अवादी बेस् छ भन्थ्या. आज
२४. ... उन्बाट पनी पत्र चह्लाई पठाया हुन्. चर
२५. .. (कार्ति)तकसुदी ११ का दीन कुच गरि मोहन्सीं पनी
२६. ...न् गर्न आईरहेछ. दाषिल होला. मेरा अ–
२७. ...(प्र)तीपाल गर्नु भयाको छ. आज्ञाबमोजीमको ठ
२८. (आ)शीर्वाद गरि — — — तटमा बसियाको छ. प्रभु चरणा
२९. .. र दौलथले मानिस् तुल्याई बक्सनुभयाको छ.
३०. .. (उत्तर)ोत्तर वृद्धि आयूर्दा जस् बढोस्. प्रभु
३१. ...को पीडा छ. पुगोस्. महाजनको धन् पा–
३२. .. पनी होला भनी जमादार हेमनीधी
३३. .. चाप पथर पठाजाथ्यां. तनुषाह अट्कन जादा
३४. महाजनको टंटा र सुद बढदै जान्छ. प्रभु मंले हेमनीधी जोसि–
३५. को येक दाम रिन लीयाको छैन. त्यो चाप पथरको तनुषाह बक्–
३६. स्या गया षाडल्बाट उक्सन्याछु. न तर म नासिजा. प्रभु वो–
३७. नासिति बिर्त्ता बेची तिनुं पर्न्या भयो. प्रभु बुझ्या जावस्. दुहाई
३८. चरणारवृन्दको. पत्रमा ज्यादा क्या बिति गरु. अप्सर पर्न्या –
३९. को छोमा गर्न्या जाला. ईति सम्वत् १८८३ साल मिति कार्तिक–
४०. सुदी १३ रोज १. मुकाम पटना सुमम्

○

रामनगरका राजा तेजःप्रताप सेनले ज. भीमसेन थापालाई हरिनगरबाट वि. सं. १८८३ माघवदि ३० रोज ६ मा लेखेको पत्र

श्रीसाम्बशिवः

छापमा–
सांब
शिव
श्रीमत्तेज.प्रतापसेनदेव

पत्र सहो

१. [स्वर्ति]स्त श्रीश्वरचरणसरोरुहस्मरेणत्यादिश्रीमद्रामचंद्रवंशसमुद्भवसदास–
२. [माराधि]तसाम्बशिवलक्ष्मीनारायणंश्रीमन्महाराजाधिराजश्रीश्रीश्रीश्रीम–

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

३. (त्तेज:प्रता)पश्येनदेवानां सदा समरविजयिनाम् = = = = = = =
४. (स्वस्ति श्रीसर्वोप)मायोग्य राजमारासामर्थ श्रीश्रीश्रीजनरल् भीमसेन थापाके अ(।)-
५. (शीषपूर्वकपत्रमिदं. इ)हां कुशल. तांहां कुशल चाहि(ये.) आगे इंहांको समाचार भ-
६. (लो छ.) बहुत दिन भयो. तांहांको कुशल छेमको षबर नपांउंदा जीव
७. ...(बां)की इहांको हकिगतका अर्थकन शन १२३१ शालमा रामगीरत-
८. ...(बन्दो)बस्त गर्नु थियो र मेरो डेरा केशरियामा बसि अमीनहरुलाइ र
९. ...नापियो. रामदत्त मिसीरको माल्गुजारिको भगरहरी १ धो-
१०. ...रामपूर १ सीसइ १ हरनहिया १ महाबलिया १ दुर्गबलिया १ चिताम-
११. निपूर १ गाव शनाथ ओझाको मालगुजारीको भगवानपूर १ इंवरचा १ पुरं-
१२. निया १ भसुराडि १ सषुअनिया टोला ३ बमभीलि १ भलुआहि १ गाव
१३. नापदा इनिहरुले धूम फसाद गरि थानामा नालीस गऱ्या. हाम्रो मोकरी बृत्ता हो
१४. भनि छपरामा नालीस गऱ्या. यो कुराको विस्तार नरवीर पांडे बोहराहरुले पनि बु-
१५. झि जानि गयाको छन्. तांहांदेषि उप्रान्त आजसम्म मोकदिमा लडदै आयाको थि-
१६. यो. आज र न इनहरुको मोर्कारि हो. न बृत्ता हो. कइ एक बेर अर्काको साथमा प(नि)
१७. बन्दोवस्त भयाको हो. कइ एक बेर ओझा मिसीरसित पनि बन्दबस्त भयाको (हो.)
१८. जालमोहर बनाइकन दस्तावेज छपरामा निमषहरामाले दाषिल गर्दा सा-
१९. हेबान अदालतले पनि अषजको मारे न जालमोहरको तहकिकात गऱ्यो. न
२०. गोहाइको इजहार सुन्यो. एकै बेर निमकहरामाहरुको डिगरी गरिदियो. का-
२१. गजमा कति लेषु. एसको बेवरा ढेरै छ. फौजदार धनराज कार्किले जाहिर गर्न-
२२. न्. तदर्थ इहां भन्या जो मुलूक थियो. उसमा पनि घुन लाग्यो. इहां हामीले ग-
२३. र्न्या कुरा त सबै गरिसकीयो. रुपैया पनि दश बाह्र हजार षर्च गरियो. हाकीम-
२४. ले नबुझिदिया केहि लागन्या रहेनछ. माछाको बल पानिसम्म. हाम्रो बल त-
२५. हिको छ. अब र यो मुलूक ताहिको हो. तांहांबाट संभार रह्या मात्रै होला भंन्या
२६. ठहराइ तांहां अर्जि चह्राइ पठायोका छ. आज तांहांको गारन साहेबान प्रभू-
२७. ति . को साहेबानलाइ जहां जहां लेषि बन्दछ. जसो गरि हुन्छ. सो सबै
२८. ...(करु)णा दृष्टिले आपनो काम जानि तंदेहि गरिदिया हुन्याछ. भे-
२९. ...स् दर्बारमा अर्को इष्ट कोहि छै(न.) बातको भरोसा तिम्रो छ. अ
३०. ...छन्. यो पनि जाहिर गर्नन्. इति सम्वत् १८८(३) शाल
३१. (मिति माघ)वदि ३० रोज ६ मोकाम हरिनगर शुभम् = = = = =

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

रामनगरका राजा तेजःप्रतापसेनले सुब्बा भवानीदत्त थापालाई रामनगरबाट वि. सं. १८८४ पौषशुदि ४ रोज ७ को दिन लेखेको चिठी

छाप

१. स्वस्ति श्रीशवरचरणसरोरुहस्मरणेत्यादिश्रीमद्रामचन्द्रवंशसमुद्भवस-
२. दासमाराधितसाम्बशिवलक्ष्मीनारायणश्रीमन्माहाराजाधिराजश्री-
३. श्रीश्रीश्रीश्रीमत्तेजःप्रतापसेनदेवानां सदा समरविजयिनाम्
४. स्वस्ति श्रीसर्वोपमायोग्य राजमारासामर्थ श्रीश्रीश्रीसुबा भवानी-
५. दत्त थापाके आशिषपूर्वकपत्रमि(दं). इहां कुशल. तांहां कुशल चा-
६. हियें. आगं इहांको समाचार भलो छ. उप्रान्त इंहांको हालसुरत
७. अघि गयाको षतले मालुम भयो हो. तांहांदेषि उप्रान्तको हकिग-
८. तका अर्थकन साबिक दस्तुर छ. बांकि आजसम्म त कवनं रंगले
९. एतातीर टारटोर पारियाको थियो. आज र तेतातिरबाट तांहां दे-
१०. षाइ पर्दा हामिलाइ फुस्याले तांहांको पक्ष लगाइकन दारोगा प-
११. ठाइकन धूमधाम गर्न लागिरहेछ. हिजोदेषि बारबार बडासर्का-
१२. रमा बिन्ती गऱ्याको एहि (दि)नलाइ हो. आज हाम्रा लडिकावाला
१३. राषन्या जग्ग बक्स्याको (पा)या हामि पनि एक चित्त भइ (श्री ५सर्कार)को बं-
१४. रषाहि गरिदो हो आज र (दो)स्रो हाम्रो थात नहुनाले र यस्को जिमि-
१५. दारि गर्नाले यस्ले भन्याको – – त सहि यस्सं गको ललोपतो गर्न परि-
१६. रहेछ. तर यस्को जिमिदारिमा छौ त पनी हाम्रो चितवड तेहि हो.
१७. आस भरोसा तांहिकं राष्याको छ. मुषको ललोपतो यस्तोर छ
१८. तपनि – – नै छ. यो निश्चय बुझ्या. बांकी तांहांबाट हाम्रो मुलुक
१९. – – बनाइ नदिंदा हाम्रो मुलुक सान्हो हडबडायाको छ बहूत
२०. (क्या ले)उं. ज्याहामा मेरो बेहतर हुछ सो काम तिमि गर्न्यैछौ.
२१. – – बातको मनिराम कार्कि गर्ला. सो प्रमाण छ. इति
२२. (संवत् १८८४ सा)ल मिति पौषशुदि ४ रोज ७. मोकाम रामनगर शुभ

○

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

पण्डितराज कृष्ण पण्डितले रामनारायण श्रेष्ठलाई वि. सं. १८८४ चैत्रवदि ५ रोज ५ को दिन लेखेको पत्र

श्री

तनुषा सही पैसा रुपैंया उन्नाइस् ६ आना दि हाल.

छापमा

श्रीगुरु पंडित-
राज कृष्णपंडित-
जो सम्वत् १८६६

१. स्वस्ति श्रीगुरुपंडितराजश्रीकृष्णपंडितस्य पत्रम्

२. आगे रामनारान श्रेष्टके जिल्ला सागा सिन्धुपूर्व मेचिपश्चिमका ८४ सालका सर्वप्रायश्चित्त-

३. का आमदानिमध्ये तेराहाबाट चामुले लियाको तोस १ के ५॥ऽ कपडाको १०ऽ जमा मोहर रु १५॥ऽ

४. के पैसा रुपया १६। = ऽ उन्नइस रुपया ६ आना तनुषा गरिदियाको छ. भरि ले. बहि बुझदा मो-

५. जरा पर्ला. इति संवत् १८८४ चैत्रवदि ५ रो ५ शुभं

○

ज. भीमसेन थापालाई वकील उमाकान्त उपाध्यायले कलकत्ताबाट वि. सं. १८८६ मार्गशुदि १० रोज ७ को दिन लेखेको पत्र

श्रीदुर्गाजी सहाय:

श्री ५ महाराज
१

श्रीगया
२

१. स्वस्ति श्रीसर्वोप[मायो]ग्यशौर्योदार्य्यदयादाक्षिण्यादिसद्गुणराजिराजितस्तूयमान-

२. कीर्त्तिराजभारोद्धरणसमर्थश्रीश्रीश्रीजनरलसाहबभीमसेनथापामहाशयेषु इतः

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

३. उमाकान्त उपाध्यायको शुभाशीर्वादशतमपूर्वकं पत्रम्. कृपाले त्यांहां कुशल छ. तीं -
४. हांको कुशल मङ्गल सर्वदा चाहिन्छ. आगे त्यांहांको समाचार भलो छ. उप्रान्त कार्तिक–
५. सुदि ५ रोज १ औ मार्गशीर्षवदि ३ रोज ६ मा लेष्याका कृपापत्र मार्गशीर्षवदि २।१३
६. रोज ५।३ का दिन आईपुग्या. पढि बिस्तार बिदित भयो. लाठसाहबबाट ¯1¯ का हु–
७. जूरमा मबारकबादको जवाबी षलीता गयाको कार्तिकसुदि १५ रोज ४ का दिन ¯1¯
८. का हजूरमा हाजसन् साहब आइ सरसिष्टाचार बढियें बातचीत गरी दाषील गरी ग–
९. याको मालुम भयो. जाहरदारीमा हाम्रा श्रीसर्कारको षातिर इन्हेरु सिवाय राष्छन्.
१०. अरुसंग विसेष येस्तो दोस्ती कसैसंग देषिदैन बाकि लाठसाहब मंसीरका १७ दिन् जां–
११. दा एनाबाट कूंच गरी बडादिन् बनारस गै मान्दछन् भन्न्या षबर हुंदा अघी बिन्ती ले-
१२. षियाको हो. कार्तिकसुदि ६ रोज २ का दिन् दफ्तरषानामा मीर मुन्सीले इष्टारलिङ
१३. साहब आर्जतक् दर्बार गरी कूंच गर्छन् भन्न्या जिकर चलाया. साहब दर्बारमा आई दि-
१४. ल्ली लषनौ जालवन् भोजपूरका वकीलुहरुलाई चांडो जाउ भन्न्या ताकीत गरी अ-
१५. तर पान दी रोक्सत गन्या. मैंले पनी अघिल्ला साल तोहफा दाषील गरी ¯2¯ श्राद्ध
१६. गर्न जानाको मर्जी आयोथ्यो. तोहफा दाषील गरी वक्त नरहंदा जवाई भयेन. एस् सा-
१७. ल लाठ साहबका हम्राह रिकाब जानाको इरादा छ. जो मर्जी भन्दा बेस् दर्षास्त दा–
१८. षील गर भन्न्या. दाषील गरियो. ७ दिन्बाद बोलाई राहदारी पर्वाना दिया. लिर्जो. रो–
१९. षसत पनी हुन्छौ की भन्या र हाम्रा श्रीसर्कारको हुकुम लाठसाहबैका हम्राह रिका–
२०. ब आउनु भन्न्या आईरहेछ. त्यांहांको जो मर्जी भन्दा लाठसाहब त बेलाईतबाट आ -
२१. उन्या जर्नेल लार्ड डिल्हौसी साहबको राह हेर्छन्. महिना षांडको देर छ भन्या र हामीले
२२. पनी उसो भया अहिले रोक्सत हुंदौन. दर्बार आउंदै रहुंला. कूंच गरन्या दिन् आया–
२३. पछी रोक्सत हुंला भन्युं. बेस भन्न्या कुरा गन्या. वांहांपछि १।२ मातबर अंगरेजह–
२४. रुसंग गै डिल्हौसी कबतक् आउनन्. लाठसाहब कबतक जांनन् भन्न्या कुरा सोधदा
२५. डिल्हौसी श्रावणवदि १ रोज ६ का दिन् जहाजमा सवार भै बेलाईतबाट कूच गन्याको
२६. षबर आयो. १ महिनामा आईपुग्नन्. ई लाठसाहब्का जान्या अर्थलाई र बडादिन्
२७. त्यांहि मान्न भ्रांटचा. गयेनन् डिल्हौसीसंग भेट भयापछि श्रावण भादौमा कदाचीत
२८ (गया) भन्न्या भन्न सकिदैन. विसेष इ पछिम् जादैनन्. इन्का मिजाजको बात कोई जानी
२९. सक्तैन भन्न्या कुरा गन्या र हामीले क्या सबब्ले जांदैनन् भन्दा कोर्ट आफ् डायट्टर या–
३०. ने बेलाईतका कौसलोको राय लाठहरु सयरनिमित्त पछिम् जान्छन्. षर्चले कम्प–
३१. नीको षराबी हुन्छ. उस्तरफ नगै नहुंन्या विसेष काम् परि आया जानु. आफना शो–

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

षले गया षर्च पनी आफैं ले लाउनु भन्न्या कुरा लेषी आउंदा एसै कुराले पनी जानाको मकूफ भयो भन्न्या कुरा सुनाया. दफ्तरषानाबाट पहिले बनारस गयाका मुन्शीहरुलाइ अझसम्म फिरी आउ भन्न्या चिठी गयाको छैन. अरु साहबहरुका चाकर असबाब् सब् जहां पुग्याका छौ. फिरी आउ भन्न्या षत गया. लाठ अहिले मन्या पछिम् जांदैनन्. बडादिन्बाद ४।५ मों साहब साथ लो पूर्वतरफ शिकारलाई जान्छन् भन्न्या कुरा प्रमाणीक बढियाँ जगहमा सुनिया. मैले पनी एताबाट जानाको एक् तौर बन्दोबस्त गरी राष्यांथ्यां. लाठ गएनन्. जांहो थामिया. अब मलाई आउनाको आग्या मिल्छ मन्या मेहरबानगी गरो एक् पटक हाम्रा घरमा एस साल तिमिहरु जान्या भया कलकत्ताबाट आउनाको प्रमानगी पठाईदिउं भन्न्या आग्या गरी श्रीमहतारी दाज्यूमा कोही आउन आंटचा भन्न्या तांहांबाट पठाई मलाई पनी आउ भन्न्या प्रमानगी चांडो पठाईदिनुभया केटाकेटी सब छन् घर जांदा तराईका औलाले षराब हुं नन्. तसर्थ लागदै माघमा मैले एताबाट कू च गरी पटना गं - 2 - श्राद्ध गरन्या काम गर्न पाया बढिया होला. कदाचीत घरसल्लाहमा एस् साल बेला पछायो भन्न्या ठहऱ्या र श्रीषामीदको मर्जी पनि नआया आग्यामाफिक् एस साल सबूरी गरी रहियला. आगे साल कार्तिकमा एताबाट हिंडी पौषी गरियला. एस्को जबाब चांडो आया जो ठहरला. इष्टारलिङ् सं ग पनी बातचीत गरन्या काम् गरियला. बाकी कम्पूका सिपाहीलाई कुर्थिनिमित्त लाल बस्ता २६२ नीलो बस्ता ३१ चाहियो. तलास गरी चांडो लेषनु र पाइन्या रहेछ भन्न्या रुपया ली मानिस पठाउन्या काम् गरियला भन्न्या आग्या आयाका अर्थ १०।८ दिन् बाजारमा तलास गरी हेर्दा अघो लिफ्टेन् षर्दारले लेग्या जस्ता कम्पनीका लाषा र नीम् गुलेनार रंगका रकम् बानात भन्न्या बाजारमा पाऔं दैनन्. आपना षर्चदेषी सिवाय वेलाईतबाट कम्पनीको माल आउन मकूफ भयो. किल्लाबाट कसै बंगाली अंगरेजसं ग भनी उन्लाई केई षुवाई मोलमा पनी तेज गरी लिया निस्कन सक्छ कि भनी वांहांको मुष्तार मदनमोहन बंगालीलाई एति बस्ता चाहिन्छन् भनी लेषीदी राष्यांछौं. दस् दिन्मा तस्को जवाब मिल्न्याछ. बस्तीराममार्फत पछि गया जस्तो नीम गुलेनार रंगको कप्तानी रकम् बानात आजकालका चलन्मा जो बढिया छ. सो २ सय बस्ता एक जगहमा ठहरीरहेछ. गजको रुपया ३ भन्छ. पौने तिन्मा देला. रकम् पुऱ्याउनालाई सय डेढ सय फुटकर बाजारमा पनि मिल्नन. १५।२० दिन्मा १ जहाज आईपुग्न्याछ. उस्मा पनी ४।५ सय बस्ता बानात्र छ भन्छन्. आयापछि कस्तो रकम् छ. मालुम होला. अहिलेका तलासमा दुइ सय बस्ताको रकम् र गुलेनारे रंगको मोटो १॥ पौने दुई रु-

दया गजको रकम् ३।७ सय बस्ता जो चाहियो मिल्छ. बानात वैसाखदेषि पुंढो गजमा २।४ आना किफायत होला. अहिले र कसैले लिया पनी महंगो परला. हामीलाई चांडो आग्या आया कपनीको लाषा नीम् कति दरमा पाया लिनु सो र अघी गयाका बानातमा थोरो नमुना औ कप्तानी रकम्मा लिना नलिनाको आग्या आया सोईमाफिक् गरी पटनासम्म पुऱ्याउन्या काम् गर्नु पऱ्या पनी हाजीर छौं. तांहांबाट षरीद गरन्या मानिस आया तलासमा ठहऱ्याका बानात देषाईदिन्या र आग्या आयामाफिक् गरन्या काम् गरिन्यैछ. पालपाबाट पल्टनका कुर्थि षरीदलाई मानिस आयापछि ज्यांहां गरन्या काम् गरियला. बाकि नागपुरवाला राजा चिम्नाजी आपा रनजीतसिहका इलाकाबाट हिन्दुस्थानमा आउंदा एताबाट हुकुम् गं दिल्लीका रजीडन्टले उस्तरफका राजा रजवाडालाई फलाना कम्पनीका दुस्मनलाई पक्री हाम्रा सपुर्द गर भन्न्या पर्वाना पठाईराष्याथ्या. चिम्नाजी आपा जोधपुरमा राजा मानसिहकहां गं तिम्रा शरणमा आज्यां भन्दा जोधपुरवालाले फलाना सक्स ज्यांहां आया. मन्दीर मानिस् फर्कंदका तरहले पहरा चौकीका साथ ज्यांहां राष्याको छ. शरणमा आयाकालाई पक्री दिन्या हाम्रो दस्तुर छैन. इन्लाई सपुर्द गरदा हाम्रो सुबुकी औ बदनाम हासील हुन्छ. तसर्थ ई कसूरबन्द भया तांहां पनि कंहे रहनन्. तिमि दोस्तका दिल्मा अजराय मेहरबानी हाम्रो षातिर कबूल मन्जूर भया ज्यांही रहनाको हुकुम् आवस् भन्न्या मजमूनको षलीता ज्यांहां आउंदा एताबाट पनी औवल् कम्पनीको दुस्मन् तिमिले राषन्या होईन. सपुर्द गरदा तम्रो सुबुकी हुन्छ भन्या तिमि दोस्तको पास्दारी औ षातिर कंपनीलाई कबूल मन्जूर छ. मानन्द कंहका हिफाजतसाथ तिन्लाई तांहि राष. अरु शहरमा गं दङ्गाफसाद बरपा गर्न नपाउन् भन्न्या बेवराको षलीता गयो. बाकि आवाका तरफ मेजर बिनि बस्याका छाउनीमा अरु २।३ छाउनीमा ब्रंह्मावालाका ईसाराले बलवा परदाजहरु जमा भै ईन्हेरुलाई मारपीट गर्न अंटाचाको त साम्य भयो. उन्हेरुले पार लाउन सकेनन्. आजकाल थोरो फौज र अनाज पनी एताबाट उस्तरफ गयो. लेकिन् ब्रंह्मावाला अहद पैमान् केहि नमान्न्या जानवरमाफिक जाहील आदमी रह्याछन्. एस्तासंग काम उठाई अम्हेरष्ट साहबले कंपनीलाई निहायत षराब गराई गया. हात लाग्याको मुल्क भन्न्या आदमी नभयाको वेरान्. निगहबानीलाई अंगरेज फौज जो छन् तन्लाई एताबाट दर्माह भरनूपरन्या. आगापरको उमेद पनी नदेषिन्या तरहका आदमी मुल्क हुंदा. इन्हेरु आजीज भै यो मुल्क तिमिहरुपर मेहर गरी सौंप्युं भन्न्या केही बाहना गरी ५।७ महिनामा उन्हे(रुला)इ सौं पी वांहां रहन्यालाई झिकाउनु फी कसो गरनू भन्न्या कुरा-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

९०. को आजकल कौसल हु ंन लागीरहेछ भन्दा सुनिन्छ. पछि जो निस्तुक ठहरी सुनिय-
९१. ला. बिन्ति लेषीयला. बाकी ई लाठ आयापछि सिपाही गैरहको भत्ता आधा षारीज
९२. गर्दा पल्टनिआंहरुले वेलाईतमा अर्जी पठायाको थियो. वाहांका तजबीजमा भ-
९३. त्ता षारीज नगर्नु. सब कायम् राषी बहाल गरीदिनु भन्न्या ठहर्‍यो. प्रमानगी आउं-
९४. छ भन्न्या कुराको समाचार षानगी षतमा १।२ जनाहरुकांहां वेलाईतबाट लेषी
९५. आयो. साबीक सब कायम् होला भन्न्या कुरा सुनिन्छ. थोरै दिन्मा एस्को षुलासा
९६ मालुम होला. बाकी सन्सारचन्की कबीलाले आफ्ना २ छोरी रन्जीतसिंहलाई दिइ-
९७. न्. कार्तिकका ५ दिन् जांदा सादी गरी आफ्ना शहरमा ल्याया. अनिरुद्धचन्ले यो सादि क-
९८. बूल नगर्दा आफ्नु शहर छोडी गयाका गयेछन् भन्न्या कुरा सुनिया. २ वर्षदेषी मुसलमा-
९९. नी झन्डा षडा गरी ५।७ हजार आदमी एकठ्ठा गरी कोई शहरमा पसी लूटपीट बलवा ग-
१००. र्‍या सैयद अहमदको तदारुक् गर्न भनि पेशावर्को हाकिम् यार्महम्मद षां फौजसमेत
१०१. अटक्का किनारामा बस्याको थियो. सैयद अहमद आई शब् षून गरी यार्महम्मद षां-
१०२. समेत ३।४ सो आदमीलाई मारी असबाब लूटी लग्यो. रन्जीतसिंहले उस्का तलासला-
१०३. ई अटक्तरफ केही फौज पठाया भन्न्या षबर सुनिन्छ. बाकि रूसवालाले आषाढका
१०४. १९ दिन् जांदा रूमवालाको सिम्ला पहाडका नगीचको सलस्तरी किल्लामा चढाई
१०५. गर्दा भारी लडाई भयो. आषीर रूस्को जर्नेल डिबिचले किल्ला फते गर्‍यो. रूमको बडो
१०६. वजीर र आधा फौज भाग्यो. आधा १० हजार फौज रूमको मारियाको सुमार भयो औ दो-
१०७. स्रो मुं ह्रुं डा रवूदा शहरमा रूमीको फौज अली पासा सर्दार मुर्चाबन्दी गरी रह्याको थि-
१०८. यो. रूसीया जर्नेल कस्मारले चढाई गर्दा लडाई षूब भयो. दुवै तरफका ज्यादा आद-
१०९. मी मर्‍या. सुमार भयाको थिएन. आषीर अली पासाले वहदा बराईनदेषदा हथियार उ-
११०. तारी आफ्ना ८ हजार फौज र रूसीयाका अघी लडाईमा पक्रियाका ५ सय कैदीसमेत ली
१११. जर्नेल कस्मारसंग गै मिल्दा रवूदा शहर पनी रूसको भयो. रूमवालो बहुतै टूटदो ग-
११२. यो भन्न्या षबर अंगरेजका वेलाईतबाट आयो भन्दा सुनिन्छ. अरु समाचार यथास्थित
११३. छ. जांहांउप्रान्त जो सुनियला. बिन्ति लेषन्या काम् होला. कृपा राषी येस पत्रको जबाव
११४. चांडो पठाउन्या काम् भया बढिया होला. विज्ञेषु किमधिकमिति. मार्गशीर्षसुदि १० रोज
११५. ७ सम्वत १८८६ साल. मोकाम कलकत्ता तुलाबाजार. शुभम्= = = = =

रामनगरकी रानी अमरराज्यलक्ष्मीले ज. भीमसेन थापालाई रामनगरबाट वि. सं. १८९० आषाढशुदि ४ रोज ६ को दिन लेखेको पत्र

पत्र सही श्रीः

१. स्वस्ति श्रीश्वरचरणसरोरुहस्मरणेत्यादिश्रीमद्रामचन्द्रवं-
२. शसमुद्भवसवासमाराधितसाम्बशिवलक्ष्मीनारायणश्री-
३. मन्महाराजाधिराजराज्ञीश्रीश्रीश्रीश्रीश्रीअमरराजलक्ष्मीदे-
४. वीनां सदा सौभाग्यशीलयुतानाम्
५. स्वस्ति श्रीसर्वोपमायोग्यराजमारोद्धरणसमर्थश्रीश्रीश्रीज-
६. नरलभीमसेनथापाकेषु शुभाशीर्वादपूर्वकपत्रमिदं. इ-
७. हां कुशल छ. तहां क्षेम कुशल भया चित्त साल्हाद रहला. आगे
८. इहांको समाचार भलो छ. उप्रान्त मेरो उपर बडो दया राषि यो
९. गादिमा पारिदियाको तेतैबाट हो. जहांउप्रान्त आफुले ध-
१०. र्मार्थरोपण गर्‍याको तुलसीको बिरवा जानि मेरो पालन संर-
११. क्षण गर्नु चाहिन्छ. माइती मं अर्कोलाइ जान्न्याछंन. आफनु
१२. धर्मबिरवा जानि सर्वदा रक्षाको नजर रहोस्. इति सम्वत्
१३. १८९० साल आषाढशुदी ४ रोज ६. मु. रामनगर शुभम्

○

वि. सं. १८९० मा श्री ५ राजेन्द्रबाट भएको छातादानको पत्र

सम्वत १८९० साल
सर्कार श्रीश्रीश्री ज्यू
छाता
दान
श्री ५ महाराजाबाट

अवाज्यै मिजालीफ

१. बु: भाद्रसुदि १२ रोज प्रोहित दैवज्ञकेसरि अ-
२. र्ज्यालमार्फत भडारषाल्मा लाग्याको पुरश्चरण-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

३. का सज्यादान हुदा सराजाम बाहुलीबाट संकल्-
४. प गरि दान भयाको प्रोहित दैवज्ञकेसरि अर्ज्या-
५. ल्के चिहुलिको ठुलो छाता ——————— १

○

पण्डितराज रङ्गनाथ पौडेलले ज. भीमसेन थापालाई बनारसबाट लेखेको पत्र

श्री:

श्रीमहाराज १　　　　　　　　श्रीप्रयाग २

श्रीईश्वर ३

१. (स्वस्ति श्री)सर्वोपमायोग्यसकलगुणगरिष्टराजभारोद्धरणसमर्थश्रीश्रीश्री-
२. (ज)नरलभीमसेनथापाकेषु श्रीरंगनाथशर्मणः शुभाशीर्वादपूर्वकपत्रमिदं.
३. इहां कुशल छ. तांहां तिम्रो क्षेम कुशल भया चित्त सानंद रहला. आगे इहां-
४. को समाचार भलो छ. उप्रान्त अघिको हालसुरत डाकमा पठायाका पत्रले
५. बुझ्या हौ. हाल --[1]-- बाट मर्जी आयाको ब्रह्माण्डपुराण षंड १ तयार ग(राइ)
६. पठायाको छ. पुग्ला. सब खंडमा ठलो खंड एहि हो. अरु छ खंड साना छ(न्. ले)-
७. षाउन लगायाको छ. एक पुस्तक लेषाइ शोधाइ अर्को लेषाइ पठाउ(नु)
८. ढीलो हुंछ. सर्कारमा पसंद ठह्र्यो भन्या तयार गराइ पठाउला. पद्मपुराण
९. स्कंदपुराणहरु पनि संपूर्ण मिल्छन्. तांहां षाहिश भयो भन्या लेषि आ-
१०. यामाफिक संग्रह गरि पठाउला. देशावरी हालसुरत भन्या कंपनीको मिया-
११. द पुग्यो. अब बादशाही बंदोबस्त होला भनि बेलायतबाट हुकुम आयो भन्या अष-
१२. बार इश्तिहार कलकत्ताबाट आइरहेछ. तहकीक षबर तांहां मालुमं होला. रं-
१३. जीतसिका पनि फौज र मुलुकको बंदोबस्त वढवै गयाको छ. कर्नैल कपतान व-
१४. कील साहेबानबाट गयाका छं. जो षवर विशेष इहां मिलला. पठाउवै रहुंला.
१५. बांकि आफनु हवाल अघि लेष्याको तिमिलाइ जाहिरै छ. आजसंम ऋण उ-
१६. धार गरि बडा कठिनले निर्वाह गरियो. --[2]-- जांदाका र रोजमरा षर्चका महाज-
१७. नको बडो तगादा छ. बिती गरि षर्चको निकासा गरि चांडो पठाइदिया हुर्मत र-
१८. हन्याछ. मेरो झिजो तिमिलाइ रहंछ. ..[3] ले इलाका तिमिसित गरिया त क-
१९. सूल(इ) पाउनु. तिमिलाइ उभयलोकको विचार छ र दुनिञैको आशा रहं -

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

२०. छ. ह(ा)मि त परियारं हु॑. वहुत क्या लेषु. तिमि प्रवीण छौ. विज्ञेषु किमधिकमिति.
२१. आश्विनवदि २ रोज ६. मुकाम बनारस. शुभम्

पञ्जाबराज्यको खबर

१. ... हुद्दा सिपाहिको सेवा सलाम्
२. (क)रविर थापाबाट तिर कमान्लि आउन्या हवल्दार केवल् ...
३ कहृयाको षवर
४. ... हामिहरु लाहुरमा छदं फागुन मंन्हामा एक दिन संध्याकाल लगाए–
५. त् अर्द्धरात्रिसम्म बरोबर तोप बंदूक्को बढाहि भयो र यो बढाइ क्याको हो भनि
६. हामिले सोद्धा आज रणर्जिसि बघंचामा बहिडाया. नौनेहाल्सिले ७ पल्टन् पा–
७. या भंन्या कुरा सबंले गऱ्या. रणजित्सिलाइ आषाले देष्यौं भन्न्या कोहि निस्के–
८. नन्. उस्का मोलिको दिनमा नौनिहाल्सिले कुच् गऱ्याको देष्यौं र काहा जान्छ–
९. न् भनि सोद्धा पेसवरमा जान्छन् भंन्या. हामिहरु लाहुरवाट अंबरसहर आईपु–
१०. ग्दा ३ सये तिलंगा साथमा लि लुध्यानाबाट् एक् गोरा साहेव आयेछ र अम्बर सह–
११. रमा हामिले देषता यो साहेब क्या कामले जाहा आयो भनि सोध्यौं र एस्सित रण–
१२. जित्सिको दोस्ति छ. मलाइ आराम् भयो भेटन आ भनि रणजित्सिले बोलाइ प–
१३. ठाउदा यो साहेब् भेटघाट् गर्न आयाको हो भनि भंन्या. शुभम्

०

जमादार मन्नूसिंह, जमादार अैमानसिंह अधिकारी र मेजर रघुले लखनौबाट वि. सं. १८९४ फाल्गुनवदि ६ रोज ५ को दिन लेखेको अर्जी

छापमा

श्री मन्नुसिघ

१. (अ)र्जी– –
२. – ा – चरन षुशी – –कानपूरबाट हामिहरु लषनौ आईपुग्या
३. ... (ला)ठसाहेब... छ. तेसं फत्येपूरमा बु॑देल्षंडका र(ाजा)
४. ... (मा)नीस्को... को तप्सोल् . को राजा रत्न...
५. ... गर्न ... गंह्लको २१ किश्ती र ५० अशर्फी ...

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

६. ... किर्मसि हात्ती घोडा कि(नषा)प् दुशालाको १० किश्ती र ११
७. ... को राजा बुधंसिले हात्ती घोडा किन्षाप् दुशाला जवांह–
८. ... अशर्फी नर्जदिया. दतीयाको राजा पारीछित्ले हात्ती
९. ... दुशाला किन्षाप्को ११ किश्ती र २१ अशर्फी नर्जदिया. रीमाको रा–
१०. (जा) ...सिले हात्ती २ घोडा ५ दुशाला किन्षाप्को ९ किश्ती र ११ अशर्फी नर्जदि–
११. (या.)...पाल्को राजा वीरबल्ले हात्ती २ घोडा ६ किन्षाप् दुशालाको ९ किश्ती
१२. ... अशर्फी नर्जदिया. उं ट्छेको राजा विक्राम्जोत्ले हात्ती घोडा दुशाला किन्–
१३. (षाप्) ११ किश्ती र १० अशर्फी नर्जदिया. झांसीको राजा रघु राई उन्का कारोबारि शि–
१४. ... उ विजावरको राजा अजीगढ्को राजा गरोलीको राजा जालेवनको राजा ट–
१५. ... काल्पीको नवाब्को वकील् इनिहरु सबंले हात्ती घोडा दुशाला कि–
१६. (न्षाप् अस)र्फी नर्जदिया. इ सबै राजाहरुलाई लाठ्साहेब्ले जनहीं पांच् पां–
१७. च्... (षि) ल्लत् दिया. इ सबै राजाहरुले कान्पूरसंम पुऱ्याऊन आया.
१८. (कानपू)रको छाउनी ६ कोसको बिस्तार रहेछ. यस् छाउनीको मालिक ज–
१९. नरल ... विन्न साहेब् रहेछ. त्यो लाठ्साहेब्संग गयो. उस्को बदलामा कमा–
२०. (ण्डर) जनरल मकलंडन् साहेब् रहेछ. गोराहरुको एक् एक् हजारको २ पल्टन्
२१. ... एक रिसाला गोलंन्दाज् पांच् सै र कर्नेल् रहंदो रहे–
२२. (छ.)...पांच् पल्टन् र छ सैको तुरुक् सवार २ रिसाला पां–
२३. (च्)...आठ् कर्नेल् रहंदो रहेछ. (रिस)ाला तुरुक् सवारको
२४. ... मा नेपाल् बस्न्या रजीडंटले जहांको छाउनीमा ब–
२५. ... पठायाछन्. जहां नेपाल्को - - - बाट ताहां ठा–
२६. ... हरु पठाऊन्याछन्. षबर्दार गरि वस्नु भनि हामी
२७. ... हरु काहां जान आयाको हो भनि सुध्याउन्दा हा–
२८. ... हु यस्तो कुरा हामिहरुलाई याद छैन. यस्तो षबर भं–
२९. ... छ भनि बडो दोस्ति गरि सुध्याउंदा त्यो मानिस् मला
३०. ... हिन्दू रहेछ. ... जाहां जाहां अंगरेजको कम्पनी छ. ताहां ताहां चिठी
३१. आयाका छन् भनि भं .. का उश्ले चिठि षोलि हेऱ्यो भन्या हामिहरुलाई प–
३२. र्क छ कि भंन्या दहशत्ले (कान)पूरबाट अर्जि चऱ्हाई पठाउन सकियेन. लाठ्सा–
३३. हेब् भ(न्या का)न्पूर फर्काबाद बरेलीको बाटो रामपूर गया. उ बाटो जांदा ढेरै फेर
३४. पर्दो रहेछ. सोझो बाटा गयाका (भ)या आजसंममा हामीहरुले भेटाउंन्या थियौं.

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

३५. ... पुग्दछु. ताहां ४/५ दिन बसि मर्मक्द्रुर पायासंमको समा-
३६. (चार) लेषि चह्लाउन्दै ... दा ब्येअह्री लेषियाको कसूर माफ बक्स्या जावस् =
३७. (इ) ति सम्वत् १८९४ साल् मिति फागुनवदि ६ रोज ५. मुकाम् लष्नौ शुभम् = = =
३८. (जमा)दार मंर्तूसि ज्मादार ग्रैमांग्सि अधिकारी मेजर रघु
३९. ... कोनिश् कोनिश् कोनिश् गुजरे. शुभम् = = = =

○

वि. सं. १८९५ आश्विनशुदि ३ रोज ६ मा कालिकाझाडबाट पठाइएको अर्जी

१. [अर्जि] —

२. ··· तिम्म्रा सर्षारमा लामालाई र दिबुलाई चिठि चाहिन्छ भनि अर्जि लेषि चह्लाई पठायाथ्यौ. ... (के)हि आयेन. हाम्म्रा दिबुलाई नेपाल सर्षारका मं-

३. ... जाहां आई ब ..न्. ताहां पठाईदि डाक जाहिबाटो फेराईदिन्या हो भनि साधक् पठा ... यो जवाप् केहि आयेन. आजकाल् हाम्म्रा दर्बारमा

४. ··· आफस्मा ल ··· गर्नु लागिरहेछ. कसो गरि जान्छौ. फिरि आपनु मुलुक्मा जाउ र चिठि लिई आउ र जाउला भनि दालिम्कोटको सुब्बाले

५. ... असोजका ··· दिन जादा म मेचिको किवार कालिकाझाडमा आईपुग्या. धर्माको षवर ... दिबु कारबार छोडि पर सरि बस्याको रहेछ. पाङ्पेल्लो

६. टासिना पलयफ दिबु गरायाछन्. घागा पेल्लो र ढौसा पेल्लो पुना जौये बदिपुर जौये येतिले येकान् गराया- छन्. ई दुई दिबु नमिलि निसे लडाई गर्न ला-

७. गिरहयाछन्. कठाम्सितको लडाजी मयाको बिज् दालिम्कोटको तालुक्को येउटा किसति ... रहेछ. तेई जगा म लिन्छु भनि हर्कमनि कठा-

८. म्ले दालिम्कोटको सुब्बालाई भनेछ र म दिन्न भन्न्या जवाप् दियेछ. कठाम्ले किराति भन्या क - - जफत् गर्न षोज्छ. कसो गर्न्या हो भनि आपनु दर्बा-

९. रमा साधनु भनि गयेछ. सुब्बा धर्माबाट नर्फाक उस्ले जगा जफत् गऱ्येछ. सुब्बा आपनु दर्बारबाट फिऱ्यापछि तिन वर्षसम्म लडाजी गरेछ. लडाजी गरो

१०. सुब्बा मरेछ. पोरको साल नजा सुब्बा लडाजी गर्नुलाई लस्कर लिइ आयेछ. तेई सुब्बाको आधा ब - - तालुक्मा राष् लडाजी नगरूं भनेछ र घर्म गराये-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

११. छ. कठामको ३ तोप् र ७ बन्दूक दालिम्कोट ल्यायेंछन्. अझ कठाम्को साथमा २०० सये नालबंदि जवान् रह्याकै रहेछ. धर्माका तरफ्को हाम्रा प–

१२. वंत्या केहि लस्कर दोर्जि(लिं) ... केहि लस्कर कठाम्सित गयेछ. कठाम्लाई पनि तसितको पाहाडिया पठाई दे भनि दोर्जिलिं बस्न्या फि–

१३. लिंगिले चिठि पठाया ... (ग)ढिमा पनि बंगालिहेरुलाई पठाईदे भनि चिठि पठायाको रहेछ. सुकिम्को मुलुक् पंषाबारिमा हिल् पल्ट–

१४. न् जमाउन लागिरहेछ. ... नि छाउनि परेछ. आजकाल् लाटर पनि दोर्जिलिबाट तितलिया आई बस्याको छ. गोरा काला सन्तरि

१५. रातो दिन् दोर्जिलि ज...नि बेगारको धुम् लागिरहेछ. म पनि बिराम् भै रह्याछु. बक्तुवार भडारिबाट लेषन्या मानिस् पठा–

१६. याको मेरै साथम(ा) ... घाट् सब् बंन्द छ. अघि ठाना नभयाको जगामा पनि ठाना बसाई राषेछ. दोर्जि–लिंदेषि दषिन षो–

१७. सान्गढिमा ... राष्याको रहेछ. इति सम्वत् १८९५ साल (मिति) आस्युनसुदि ३ रोज ६. मुकाम कालिकाझाड्. मु·

१८. भम् ______________________________

१९. ... (को)टि कोटि कुनर्श डण्डवत्.

२०. डण्डवत् डण्डवत् सेवा सेवा सेवा

○

वि. सं. १८९५ चैत्रशुदि ३ रोज ४ कों दिन लाहुरबाट पठाइएको अर्जी

श्री:

श्री ५ सर्कार

१. (अर्जि, ______________________________

२. ... या लेषि साल्जामाको नमोनास्मेत् दि एहिबमोजि–

३. (म) ... (बनाउ)नु भनि हामिहरुलाइ अह्राइ मर्जि गरि पठाउनुभयाको

४. ... म सह्र्का सबै कोठिका साल्जामा हेरियो. नमोनाबमोजिम्को

५. रंग षत्... एक् थान पनि ठहरेन र सबै माहाजन् दलालिहरुले एस् नमोनाब–

६. मोजिमको साल्जामा भया लाहुरमा रणजित्सिंका तोसाषानामा होला म–

न्या र लाहुरमा गै भुपाल थापालाइ भनि तोसाषानामा तलास् गर्दा पनि मिलेन र कास्मिरमा जानुपऱ्यो भनि रस्ता कस्तो छ भनि सोधपुछ गर्दा जो भयाका गोर्षालि पुर्विया पंजापि माहाजन् सबै जनाले विनाचैतले कास्मिरको रस्ता पनि षुल्दैन. श्रै ल्हेको समये अनिकाल् परि कास्मिर उजार भैरहेछ. जंबूको मुलुक्को वाटो गरि कास्मिर जानुपर्छ. जंबूका मुलुकमा मुसलमानहरूले पर्देसिले लायाका अंगको कपरा पनि उतारिलिछन्. तिमेरु रुपैया उतारि कास्मिर पुऱ्याउनु सकेनौ. विचमा रुपैया डुबन जाला. काम् पुग्न कठीन होला. कास्मीरका कारिगढहरु जाहि आइरहचाछन. कस्मिरको शुत् पनि मिलछ. नमोनाबमोजिमको जाहि बनाउन लगाया पनि बनि तयार होला भन्न्या कुरा गऱ्या र कास्मिर जाउ भन्या बिचमा धन् डुव्यो भन्या त बिगार पर्ला भनि हामिले पनि कास्मिर जानालाइ आट्न सक्युन र कस्मिरको शुत् तलास् गरि नमोनाबमोजिमको साल्जामा जाहि कालिगढहरुलाइ बुन्न लाउन्या का(म भय)ाको छ. तानि चढायाको मैन्हा दिनमा एक् बिलस्त भर मात्रै बुनिन्या रहेछ. पांच् - - - - - चढिरहेछ. इ तैयार भयापछि अरु थान तानि चढाइ बनौला भंछन्. जो बुनियाकासग नमुना जोरि हेर्दा रंग षत् शुत् मिल्या भैं लाग्छ. कारिगढहरुले भन्याबमोजिम् कबोलि बुन्न लाउनुपर्दा षर्च यावै लाग्न्या भयो. माल् महगो ठहर्छ कि कसो हुंछ. येस्तो साल्जामा बुन्नामा भन्या मिहिनत् ठुलो पर्न्या रहेछ. आषाढ मैन्हासम्म फर्मासिबमोजिमका साल्जामाका थानहरु तयार हुनन्. हामिहरु पनि श्रावन मैनामा ताहां दाषिल् हौंला. जाहा पनि अनिकाले परिरहेछ. अन्न बहुत महगो छ. चावल् रुपैयांको पाथि २ माना ४ आटो पाथि ३ माना ४ ठहर्छ. मैले र सिपाहिहरुले जो ल्या(याको) षर्च षाइसक्युं. कम्मरका षुकुरि पनि बिक्या. - - - - का रुपैया षर्च गर्नु भयेन. 1 कर्ज षोजि षोजि षान लागिरहचाछौं. यो कर्जा तिर्न जागिरले पनि पुग्न्याछैन. हजूरबाट निगाहा रहेन भन्या त हामिहरु सारै नासिन्याछु. जाहाको हाल्सुरथका अर्थ कास्मिरिहरु गल्लिगल्लिमा बुढा बालष् लोग्न्या स्वास्निहरु सबै षान देउ भनि टुकुरा मागि मागि हिड्न्या लषौं देषिछन्. षान नपाइ गल्लिगल्लिमा मऱ्याका पनि ढेरै देषिछन्. माहाबिजोग् देषि लागिरहेछ. कस्मिर भन्या उजार भयो भंछन्. कस्मिरमा बदोबस्त गर्न रणजितसिंका नोकरिमा रह्याको फिरंगि फागुनमा गयो. पेसवरमा दुरानि उठ्यो भनि षड्गसिंको छोरा नौन्याहालसिं पनि सात् पल्टन् लि पेसवरतरफ गयाको छ. रणजित्सिंको अर्थ र देषन कोहि पाउदैन. सहरवासिहरु पनि कोहि म-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

३५. मऱ्यो भंछन्. कोहि मऱ्याको छैन. अब ता आराम् भयो भंछन्. श्रवन्नाथ बाबाजिछेउ सोध्या–
३६. उदा रणजित्‌सिं मऱ्याको छैन भंछन्. आजसम्म त कारिंदाहरु पनि पुरानै छन् भंछन्. हा–
३७. ल् हुकुम् षड्गसिं चलाउन लागिरह्याछन्. रनजित्‌सिं बस्याका ठाउमा त षड्गसिं
३८. मात्रै पुग्छ भंछन्. लाहुरको षबर येस्तै छ. अघि अंरेजसंग बिदा भै आफ्ना काबिलमा
३९. ... गयाको काबिल्‌को बाछ्राहलाइ बिचमा टोप्पाले लडाजि दि १४ सये फौज
४०. ... येता गयो उता गयो भंन्या षब्रर केहि छैन मनि सहरमा सबै जना बोल्–
४१. (छन्.) ...(ज)ा निस्तुक् ठहर्न मात्र बिस्तार बिंति गरि पठाउला. विज्ञेषु कि–
४२. (मधिकम्. इति संवत् १८९५ सा)ल मिति चैत्रसुदि ३ रोज ४. मुकाम् लाहुर शुभम्

◈

वि. सं. १८९७ को कोतको लगत

श्रीः

१. ९७ साल वैशाखवदी १ रोजदेषि ९८ साल मार्गवदी रोजतक् कुमेदान् कनक्सीं मह–
२. स्का पालामा सुबेदार रणसिं थापाका पाला जगाजगाबाट सुना चादी आम्दा–
३. नी आयाको कोतका जगेरामा थिचि बन्याको चांद तोडा गैह्र ————
४. आम्दानी सुन चांदी ज्मा तोला ———————— ११८५।४।५
५. सुना ज्मा तोला ———————— २०९।८।५
६. चांदी ज्मा तोला ———————— ९७७।६।
७. ९७ साल्
८. श्रावणवदी १३ रोज २
९. श्री ५ माहिला साहेबज्यू श्री ५ साहिला साहेबज्यू–
१०. का साथ रहन्या केटा चाकरी गर्न्याहरुके लेटरन
११. सोनाका चादतोडा बनाउनाके – – – को हुकुम
१२. भै कोतका जगेरामा बुझ्याका नञा गोरषका
१३. छापा गोटा २३९ के चांदी तोला ———————— ६७१।.।.
१४. कार्त्तिकशुदी १ रोज ६
१५. श्रीरामदल पल्टन्का निसान्का छड् २ र फुदा फु–
१६. ली फेरनाके वसंतपुर तहवीलबाट आयाको सु–

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

१७. ना चांदी हस्ते कप्तान भुवन्सीं सुना चांदी ज्मा तोला ———— १००।६। ८
१८. सुना तोला ———— ६६१।८
१९. कार्त्तिकशुदी १ रोज तोला—४८।४।.
२०. ऐ शुदी १ रोज के तो—१७।६।८
२१. कार्तिकशुदी १ रोज चांदी तोला—३४।६।.
२१. कार्त्तिकशुदी ८ रो २
२३. श्रीनाथ कंपूका दफदर कचहरीका ९७ सालका
२४ आम्दानीमध्ये मार्फत् कपर्दार कुलराज पांडे ह-
२५. स्ते डिठ्ठा अमृतसिद्धि बदस्त बहिदार वक्तवार
२६. बापत् कप्तान् उजीर्सिं थापाका सुनका चाद-
२७. मा थपनाके मोहरु २० के सुना तोला—१।.।.
२८. मार्गवदी ८ रोज ३
२९. सिंहनाथ पल्टन्का थप गोलंदाजके चांदतोडा
३०. (मा)र्फत् काजी कालुसिं — ...
३१. ———— २७७।७।७

○

धर्माधिकारको तहबीलबाट नीलकण्ठ उपाध्यायलाई वि. सं. १८९७ माघवदि ६ रोज ४ को दिन गएको पुर्जी

श्री:

श्रीधर्माधिकार
१

श्रीबाबुसाहेब
२

१. स्वस्ति श्री ⁻₁⁻ का तहबीलकस्य. नीलकण्ठ उ-
२. पाध्याके पुर्जि. उप्रान्त पाटन्का ९७ सालका प्राय-
३. श्चित्तका आमदनीमध्ये ठुला बढिआ सुकुल ४
४. र राम्रा कुसासन २ ज्मा ६ ⁻₂⁻ बाट मंजि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

५. मयाको छ. षरिद गरि सहरका घरमा पठाइ–
६. देउ. कुसासनलाइ ढिल मया पनि सुकुल चांडो
७. पठाइदिनु. इति संवत् १८९७ साल माघवदी ६ रो ४
(छेउमा)
शुभ्म्
(पछिल्तिर)
१. मघव ७ सु ४ के मो ज्मा ———————— २॥। ≡।)
२. कुशासन् ———————————— ॥

कान्तमणि वैद्यको अर्जी

श्रीः

श्रीकाशि
२
श्री ५ प्रभु.
१

शिव
३
श्री ५ सर्कार.
४

१. अर्जि ————————————————
२. उप्रान्त सात पुर्षादेषिको सेवक हुं. सातै पुर्षाले कसैं भैंत्राद
३. मारादारहरुका दैलामा पनि छिरेनन्. षुसामत पनि राषे–
४. नन्. सिरिफ श्री ५ ¯ ¯1¯ का चरणको आधारमा रहन्त्या.
५. ष्वामितैबाट निगाह बक्सदा पर्वास्ति भै नांउ राषि बक्स्या
६. जांथ्यो. म पनि बालषंदेषि षामितैका हजूरमा रह्याको
७. हुं. षामितबाट धर्मपुत्र हुकुम भै पालि बक्सनुभयाको
८. हुं. कसैका दैलामा पनि छिऱ्याको छैन. कसैको षुसा–
९. मत पनि गऱ्याको छैन. मेरो बिन्ति पनि कोहि पुऱ्याइदि–
१०. न्या छैनन्. श्री ¯2¯ वासलाइ महतारि जानुभयाको छ. पं–
११. ध्र वर्ष भयो. कहिले पनि पुग्न सकियन. अहिले आराम पनि
१२. छैन भनि मलाइ डाकि पठांउनुभयेछ. श्री ¯ ¯3¯ स्थापनाको
१३. मनसुब्बा राषनुभयाको छ. तेतिस वर्षको ढाक्रचा. श्री ¯ ¯4¯
१४. देषि कहिले केहि नपांउन्या मैले कस्तो तरहले जाई त्यो
१५. काम पुऱ्याइदिन्या हो. जो षामितको हुकुम. सो शिरउपर.
१६. धेरै कहातक अर्जि गरु. चरणकमलमा जहारै होला. शुभम्
१७. शुभचिन्तक ब्राह्मण कान्तमणि वैद्यको वेदोक्तशुभाशी–
१८. र्वादशतम् ————————————————

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

पूर्णिमा (इतिहास-प्रधान त्रैमासिक पत्रिका) का. मे. अ. नं. १५५/२४९

कार्यालय-

संशोधन-मण्डल

१०/३७४ वटु सवलबहाल, काठमाडौं, नेपाल

वि. सं. २०४१ आषाढ

यस अङ्कको मूल्य रु. १५-

मुद्रक-
प्रभात प्रिन्टिङ्ग प्रेस, झोछें, काठमाडौं ।